మొదటికూర్పు.

కాకినాడముద్రాక్షరశాల, కాకినాడ.

1935

వెల రు. ౦-౮-౦

సమాలోచనము.

దేశభాషాపోషణమునఁ బ్రసిద్ధి గాంచిన శ్రీ కొవ్వూరి చంద్రారెడ్డిగారి యుదారసాహాయ్యముచే 1911 వ వత్సరమునఁ బ్రతిష్ఠింపఁబడిన యీ ఆంధ్రప్రచారిణీ గ్రంథనిలయము పిఠాపురము, ఉయ్యూరు, మునగాల, కపిలేశ్వరపురము, తుని, ఉర్లాము, విజయనగరము, జటప్రోలు, వేంకటగిరి మున్నగు సంస్థానముల ప్రభువులపోషణమునఁ బెంపొంది, భాషాభిమానులగు శ్రీమంతులచే గౌరవింపఁబడి, విజ్ఞులగు విద్యాధికుల మన్ననలం గాంచి, సకలాంధ్రమహాజనుల యాదరాభిమానములకుఁ బాత్రమై విలసిల్లుచున్నది. ఇందు గూర్పఁబడిన గ్రంథపుష్పమాలిక నిరంతరమాతృభాషాసేవనమునఁ బావనమై, నిత్యనూతనసౌరభములతో నలరారుచుఁ గ్రమముగా నిరువదియైదువసంతముల వాల్లభ్యముచే వన్నెఁ గాంచి యున్నది.

ప్రప్రథమమున వసుమతీవసంతమునందు విలాసవికాసామోదముల వెల్లివిరియఁజేసిన యీప్రసవమాలిక యిట్టిరువదియైదువసంతముల యామోదవిహారలీలానుభవముం గాంచి యేకాంతసేవనమునఁ గావ్యకుసుమావళిం గూర్చుకొనుచు నిప్పటికిఁ బ్రవిమలప్రణయప్రమదావన

మైనబృందావనమున కానందకళావిరాజిత మగు కల్యాణ తోరణము గాఁగలిగినది.

ఇంతకాలమునుండి యాంధ్రసోదరసోదరీమణుల కరకమలముల నలంకరించుచుఁ, గనుదమ్ములఁ దనుపుచు, నంతరంగముల నలరించుచు నెల్లరకు నాత్మీయమై యున్న యీగ్రంథపుష్పకోశముం గూర్చి రాఁగల ధాతసంవత్సర చైత్రమునందు వసంతరజతోత్సవమే చేయవలయునో, రజతవసంతోత్సవమే చేయవలయునో నిర్ణయించి నిర్వహింపవలసిన భార మంతయు నాంధ్రలోకమునందే యున్నది. అట్టి శుభమహోత్సవసమాలోచనమునకును, సమావేశమునకును, గుణగ్రహణపారీణులును, సత్క్రియాదక్షులు నగు నాంధ్రసోదరసోదరీమణుల నందఱ నభినందనపూర్వకముగ నాహ్వానించుచున్నారము.

కాకినాడ,
14-10-35.

వేంకటపార్వతీశ్వరకవులు.

విన్నపము.

ఈ గ్రంథనిలయకార్యస్థానము కొలఁదికాలము క్రిందటనే పిఠాపురమునుండి కాకినాడకు మార్పఁబడినది. ప్రస్తుతకాలపరిస్థితుల ననుసరించి మునుపటివలె గ్రంథప్రకటనము చేయుటవలన లభించు నాదాయము ముద్రణవ్యయములకును, పోస్టుకర్చులకును, దిరిగివచ్చిన వి. పి. దండుగలకే సరిపడకపోవుటచే మాచందాదారులకును మాకునుగూడ ననుకూలముగను, సులభముగను నుండునట్లుగా నింతటినుంచి యీక్రిందివిధముగా గ్రంథములను బ్రకటించుచుండుటకు నిశ్చయించితిమి.

1. గ్రంథములు మునుపటివలె "డెమ్మీసైజు రఫ్‌పేపరు" మీఁదఁ గాక "క్రౌన్‌సైజు ఏంటిక్‌పేపరు" మీఁద జక్కఁగ ముద్రింపించుచుందుము.

2. మునుపటివలె సంవత్సరమున కొఱుపుస్తకము లేకాక పండ్రెండుగ్రంథములను బంపుదుము.

3. ఇందు నవ్యకావ్యములు, నవలలు, నాటకములు మొదలగు నన్నివిధముల సారస్వతగ్రంథములు నింతటినుండి ప్రకటింపఁబడుచుండును.

4. ఇందు వెలువడు ప్రతిగ్రంథమును మునుపటివలె రు 1-0-0, రు 1-8-0 లు వెలలకుఁగాక రు 0-8-0 ల వెలకు మాత్రమే చౌకగాఁ జదువరుల కందఁజేయుచుందుము.

5. పుస్తకము లన్నియు నెప్పటి కప్పుడు పట్టణ ములందున్న చందాదారులకు మా ఏజెంట్లమూలమున నందించుచుందుము.

6. అట్టి సౌకర్యము లేనితావులందున్న మాచందాదారులు, ఆఱు పుస్తకములమూల్యము రు 3-0-0 లు గాని, పన్నెండుపుస్తకములమూల్యము రు 6-0-0 లు గాని ముందుగాఁ బంపినచో నెప్పటికప్పుడు "అన్ రిజస్టర్డు పార్సెల్ పోస్టులో" పుస్తకములు వారి కందఁజేయుచుందుము. అంతేకాని రు 0-8-0 లు విలువగల పుస్తకమునకు పోస్టేజిక్రింద మఱి యేడణాలు పెట్టుకొనవలయును గావున వి. పి. గాఁ దెప్పించుకొనుటవలన లాభము లేదు.

7. ఇదివఱకు మాకు ముందుగాఁ జందాలను జెల్లించిన చందాదారులకుఁ బై నిబంధనలప్రకారము పుస్తకములఁ బంపుదుము.

8. క్రొత్తచందాదారులకుఁ గాని, ప్రాఁతచందాదారులకుఁగాని గ్రంథనిలయమునందలి వెనుకటి పుస్తకములు కావలసివచ్చినయెడల వెనుకటి నిబంధనలప్రకారము చందాదారుల వెలలకే గ్రంథములఁ బంపఁగలము.

ప్రకాశకులు.

వ్యంజననము.

శ్రీశ్రీశ్రీ

శ్రీపీఠికాపురము యువరాజావారగు

శ్రీరాజా

శ్రీ రావు వేంకటమహీపతిగంగాధర

రామారావు బహదరువారి

పరిణయమహోత్సవశుభసమయమున

శ్రీవారికి

ప్రేమపూర్వకముగా

ఈబృందావనకావ్యము

సమర్పింపఁబడినది.

శ్రీశ్రీశ్రీ

శుక్లసంవత్సరశ్రావణము.

విషయసూచిక.

అవతారిక.

శ్రీకల్యాణమయున్ వరాభయశయున్
శ్రీమూర్తిఁ, జిన్మూర్తి, లో
కైకారాధ్యు, ననేకజన్మకృతయ
త్నాలభ్యసాన్నిధ్యు, సు
శ్లోకు, న్నిశ్చలు, నిత్యు, నిర్మలు, దయా
ళున్ భక్తబృందావనా
లోకశ్యామలదివ్యమూర్తి మది నా
లోకింతు మశ్రాంతమున్.

చ. అనిధనవాయువీచికల
యందు విలీనములైన సాధు జీ
వనముల, స్వప్నమోహమయ
వాహినులం బడి చన్నసత్య వ
ర్తనములఁ, గాలగర్భకుహ
రంబుల డిందిన దివ్యమూర్తులన్
మనములఁ బెట్టు భావమయ
మంజులవాణి భజింతు మెంతయున్.

అవతారిక.

మ. మతవిశ్వాసము, దైవచింతనము, ధ
ర్మజ్ఞానమున్ సాధుస
మ్మతవృత్తజ్ఞత, సంఘసత్కృతియు, నా
త్మశ్రేయమున్, విశ్వరం
జితసౌభాగ్యము, సుప్రబోధము కళా
సిద్ధాంతమున్, సత్యసం
గతవిజ్ఞానము లీనమైనకవితా
గానంబు సామాన్యమే.

ఆ. కవిత గానమందుఁ గవితలో గానంబు
లీన మగుచుఁ గళల నీనుచున్న
సమత గానరాక సంగీతమునకంటెఁ
గవితయందె మమత గలదు మాకు.

సీ. ఆత్మీయసన్మతవ్యాప్తిఁ గోరి తెగించి
సూచీముఖంబులఁ జొరఁగవలెనొ
ఆత్మదేశోద్ధరణాపేక్షఁ దపియించి
యసిపత్రవనముల నడలవలెనొ
ఆత్మీయసంఘావనాసక్తి భీష్మించి
యనలకుండంబుల మునుఁగవలెనొ
ఆత్మగౌరవరక్షణార్థం బుపవసించి
కడలేనికడగండ్లఁ బడఁగవలెనొ

కవితఁ గని భావసీమలఁ గాంచుచున్న
దివ్యమూర్తుల పావనదివ్యలీల
దివ్యగీతాస్రవంతులఁ దేర్చికూర్చి
సరసు లుప్పొంగ నిచ్చుటే చాలుననుచు.

ఉ. పావన ధీప్రదీపశిఖ
భారతి కారతిఁ జేసి తత్కళా
సేవనదీక్షఁ గైకొనిన
జీవనముం గని నిత్యవిశ్వసం
భావన సేయుచుఁ విమల
మానససీమఁ జరించుమాకు బృం
దావనలీల సంస్మృతి ప
థంబునఁ దోఁచి సుఖంబుఁ గూర్చుటన్.

ఉ. పావనమూర్తి నీశ్వరుని
బమ్మెరపోతన రామరాజుగా
భావన చేసి పాడుకొనె
భాగవతంబును; నల్లె రామభూ
మీవరు సద్గుణావళుల
మేము జగత్ప్రభులీలఁ గాంచి బృం
దావనకావ్యమంకిత మొ
నర్చితి మాతనిపెండ్లిపాటగన్.

అవతారిక.

ఉ. ఆరఘురామ సీతిమధు
రామృతసారము పిన్న నాఁడుపా
హారము చేసి కావ్యకుసు
మావళిఁ బేరెదపేరుగా నలం
కారము చేసికొన్నగుణ
గణ్యుని మాయువరాజచంద్రు బ్రం
దారమణీవివాహకృతి
నాయకుఁ జేసికొనంగఁ జెల్లదే.

సీ. వేదశాస్త్రపురాణవిజ్ఞానసుమవల్లి
వరియించి విరియించి వలపు నించి
ప్రవిమలశ్రుతిపేయసవరసామృతధార
చిలికించి కులికించి పలుకరించి
బహురూపజీవస్వభావవైవిధ్యంబు
సూత్రించి చిత్రించి చూపి తెలిపి
అనితరసాధారణానందసామ్రాజ్య
మేలించి లాలించి మేలుకొలిపి
పలుకు చెదరకుండ భావ మొత్తకయుండ
నెడఁద గందకుండ హితము దెలుపు
కవిత నాదరించు కళ్యాణమూర్తి యీ
రామమూర్తి మాకుఁ బ్రేమమూర్తి.

ఆశీర్వాదము.

శ్రీలీల హృదయనీరేరుహంబునఁ దోఁచి
యామోదరసముచే నత్తమిల్లి
ధర్మానుమతదోహదమ్ముచేఁ జిగిరించి
విజ్ఞానకళలచే విస్తరిల్లి
సత్యతేజంబుచే సౌందర్యమును గాంచి
మోహనద్యుతులచే మొగ్గదొడిగి
సుకృతిసంపదలచే వికసనంబును గాంచి
కల్యాణకలన సాఫల్యమంది
నవనవానంద బృందావనమ్ములోని
త్రిభువనావనపావనప్రేమవల్లి
పెరటికల్పకవల్లియై పెంపు మీఱి
తనుపుఁ గాత మాయువరాజదంపతులను.

సీ. కల్పప్రసిద్ధలింగం బని యారాధ్యులై
యభిషేకార్థులైనఁ గాని
అమృతమోహనవిగ్రహం బని వైష్ణవు
లై యుత్సవాసక్తులైనఁ గాని
ప్రకృతిశక్తిస్వరూపం బని శాక్తేయు
లై మంత్రజపసిద్ధులైనఁ గాని
సదమలబ్రహ్మతేజం బని వేదాంతు
లై ధ్యానతన్మయులైనఁ గాని

ఆశీర్వాదము.

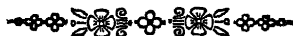
భేదబుద్ధి లేక బిడ్డలఁ దండ్రియ
ట్లొక్కలాగె కరుణ నోము ప్రభుఁడు
ప్రీతి మీఱఁ గూర్చుఁగాత మా యువరాజ
దంపతుల కభీష్టసంపదలను.

సీ. వ్యాసేతిహాసకథాసుధార్ణవవీచి
కాలోలకల్లోలల నోలలాడి
నారదమధురవీణాగానవల్లీప్ర
సూనసౌరభములఁ జూఱలాడి
రామానుజప్రబోధామోదచంద్రికా
ప్రవిమలప్రభలలోఁ బ్రతిఫలించి
జయదేవసుకవితాసారగీతానంద
తరళభావములలోఁ దాండవించి
అమృతకళ నించు భువనకల్యాణమూర్తి
ప్రణయమయమూర్తి యాపరబ్రహ్మమూర్తి
యాయురారోగ్య భోగభాగ్యములఁ గూర్చి
తనుపుఁగాత మా యువరాజదంపతులను.

శ్రీరస్తు.

బృందావనము.

మంతుండు, దయామయుండు భువన
క్షేమంకరుం డుల్లసత్
ప్రేమానందుఁడు, మంగళప్రభవుఁ డా
బృందాలతావేల్లిత
శ్రీమందారుఁడు సంశ్రితావనుఁడు రో
చిష్ణుండు, కృష్ణుండు మా
రామారాయని కాప్తుఁడై యభిమతా
ర్థంబుల్ ప్రసాదించుతన్. ౧

సీ. శ్రీకరాంబుజ చంచరీక నాదములలో
వల్లకీగీతముల్ పల్లవింప
సురుచిరాలంకార వరమణిప్రభలలో
ఘనసువర్ణద్యుతుల్ కందళింప
సదమలాననచంద్ర సౌభాగ్యకళలలో
విజ్ఞానకిరణముల్ విస్తరింపఁ
బరమపావనదివ్య పదవైభవములలో
సకలేప్సితార్థముల్ సంక్రమింప

నెలమి శ్రీసతీవాక్సతుల్ కలసి మెలసి
కరుణఁ జేదోడు వాదోడుగా మెలఁగ
వెలయఁగదవయ్య! తండ్రితాతలను బోలి
రావు సూర్యగంగాధరరామరాయ! ౨

సీ. అలమికోవే యింక నాశాంతరము లెల్లఁ
గమనీయసుకవితా కల్పలతలె
అనుకోవే యింక భూనభోంతర మెల్ల
బహువర్ణమయ శబ్దపల్లవములె
క్రమ్ముకోవే యింకఁ గడలేని కడలెల్ల
సరసప్రసవభావసౌరభములె
విలుచుకోవే యింక విశ్వమండల మెల్ల
బరమార్థపరిపాక ఫలరసములె
భువనకల్యాణమూర్తి మాధవుఁడ వీవు
సురుచిరానందకవిసుధాకరుల మేము
కువలయామోదమున కింకఁ గొదవ గలదె
రాజనిభతేజ! యువరాజ! రామరాజ! ౩

క. ప్రేమమయుండవు శ్రుతిహిత
కాముఁడ, వఖిలార్థధర్మఘనగుణసుమనో
దాముఁడవు, సకలసుకళా
ధాముఁడ వీ వచలభక్తిధాముఁడ వగుటన్. ౪

బృందావనము.

క. చెలువకుఁ జెలువునియెడలం
గలప్రేమం బభవుచరణకంజంబుల ని
చ్చలుఁ గొల్చు భక్తుభక్తిగ
వెలసిన యొకసుకృతి విన్నవింతుము నీకుణ్. గి.

౧. అంకురారోపణము.

క. శ్రీలాలిత నవగుణమణి
జాలా! యణిమాది సిద్ధిసాధన శుభసం
శీలా! నిర్మలకీర్తిమ
రాళా! కల్యాణరామరాయనృపాలా! ౬

సీ. ఏడుదీవులనేల యెల్ల నేలినవాఁడు
మూఁడుశక్తుల మించి మొనయువాఁడు
ఏడుసంతానంబు లెలమిఁ గాంచినవాఁడు
నాలు గుపాయముల్ నడపువాఁడు
ఏడుగోడుల కెండు నెడ మింత యిడనివాఁ
డైదుతంత్రంబుల నరయువాఁడు
ఏడుసంద్రముల నోలాడుభాగ్యంబువాఁ
డాఱుశాస్త్రములఁ బేరైనవాఁడు
అరయ నేడేడులోకాలయందుఁ గూడఁ
దన కెదురులేని నెఱదొరతనమువాఁడు
సత్యశౌచదయాధర్మ సారమూర్తి
సాధునుతకీర్తి కేదారచక్రవర్తి. ౭

ఉ. ఆతని నెన్ని యెన్నవలె
నవ్వల ధీవిభవాత్మ సిద్ధులన్
ధాతను, మీనకేతనుని
తాతను, రాజతశైలనేత; న
ట్లాతత భోగ భాగ్య విజ
యంబుల నింద్రుఁ, గుబేరు, ధర్ము; వి
ఖ్యాతబలప్రతాపశుభ
కాంతుల వాయుదినేంద్రచంద్రులన్. ౮

గీ. సవనతతిచేతఁ దనియు నిర్జరులచేత
నాశ్రయముచేత నెగడు దీనాళిచేతఁ
బాలనముచేత విలసిల్లు ప్రజలచేత
నవనియే స్వర్గ మయ్యె నయ్యధిపుచేత. ౯

గీ. అతనికొలువున నిలిపె జనార్దనుండు
చక్రమును భూమిచక్రరక్షణముకొఱకు;
నవనిధుల సన్నిధులఁ జేసె శివసఖుండు
దాననిధి యైన యతనివిత్తంబుకొఱకు. ౧౦

గీ. ప్రజలు సంప్రీతి నొసఁగు కరమ్మువలనఁ
గలిమియును, దాన దానభోగములవలన
నెలమియును రాజ్య మెల్లెడ నెలవుకొనియె
మనునిభుం డైనయతని పాలనమువలన. ౧౧

చ. కులమునకుఁ, గుణంబున, క
కుంఠితశక్తికి, దైవభక్తికిఁ
చెలువునకుఁ, బ్రశాంతికిఁ బ్ర
సిద్ధికి, బుద్ధికి, వాగ్విశుద్ధికిఁ
గలిమికి, ధర్మపద్ధతికి,
ఖ్యాతికి, నీతికి, నిత్యసత్క్రియా
కలనకు నీడు జోడు త్రిజ
గంబుల లేఁడల భూమిజానికిఁ. ౧౨

సీ. చిత్తంబు మాధవశ్రీపాదములయందు
విజ్ఞాన మాత్మవివేకమందు
అధికార మఖిలధర్మావనంబునయందు
సంపత్తి దీనపోషణమునందు
నిత్యప్రచారంబు సత్యమార్గమునందు
నిలుకడ సాధుసాన్నిధ్యమందు
దుర్వారదోశ్శక్తి దుష్టశిక్షణమందు
దాక్షిణ్య మఖిలభూతంబులందుఁ
దేజరిలుచుండఁగా నేడుదీవులందు
నాయురారోగ్యభోగభాగ్యాదికములు
వర్ధిలుచునుండె నమ్మహీవలయవిభుని
పాలనమునందుఁ బెంపొందు ప్రజలయందు. ౧౩

చ. అతఁ డొనరించుయాగముల
కాతఁ డొసంగుధరాహిరణ్యదా
నతతుల, కాతఁ డిచ్చుశర
ణంబుల, కాతఁడు సత్కరించు పం
డితకవిగాయకాదులకు
నిచ్చులు నాతఁడు పూజసేయు దే
వతలకు లెక్క వ్రాసికొను
వారికె తీరిక లే దొకప్పుడున్. ౧౪

ఉ. బాటలనీడలందుఁ, జలి
పందిళులందుఁ, దటాకదీర్ఘికా
వాటములందు, రుచ్యఫల
వంతములై నవనందనంబులౌ
తోఁటలయందు, సత్రములఁ
దోరపుఁగోవెలలందు నెందు న
మ్మేటిగుణానుకీర్తనమె
మిన్నులు ముట్టుచు నుండు నెప్పుడున్. ౧౫

క. పరదారహరులు, పరధన
పరతంత్రులు, పరులు, నిత్యపరదూషకులున్
బరసేవాపరు లాప్రభు
పరిపాలనమందుఁ గానఁబడ రొకరైనన్. ౧౬

గీ. కలిమి గలవారి వలెనె పేదలును గూడ
నలరి యాహారశయ్యావిహారగతుల
నొక్కలాగె సుఖంబుల నొందుచుంద్రు
సర్వసముఁడైన యతనిరక్షణమువలన. ౧౭

ఆ. వానియానతులకు వంపనితలవారు
వాని పోషణమున లేనివారు
వానికొఱకుఁ బ్రాణమే నొసంగనివారు
వానికీర్తి విననివారు లేరు. ౧౮

గీ. తనకు సరివారిలోన నుత్తముఁడె యైనఁ
దను మిగులువారు లేనట్టిధన్యుఁడైన
మానవుం డయి పుట్టినవాని కెపుడొ
యేదియో లోప ముండక పోను గాదె. ౧౯

ఉ. ఎంతయొరాజ్య ముండి, మణి
హేమము లుండి, బలంబు లుండి, సా
మంతులసఖ్య ముండి, ప్రభు
మంత్రసముత్సవశక్తు లుండి, శు
ద్ధాంతజనంబు లుండి, మణి
ధామము లుండి సమస్త ముండియున్
సంతతి లేక యన్నియు వి
చారమె కొల్పు నృపాలమౌళికిన్. ౨౦

బృందావనము.

సీ. కనకపంజర మెంతకనుపండువై యున్నఁ
జెలువందఁగలదె రాచిలుక లేక
నెత్తమ్మికొల నెంతనిర్మలంబై యున్న
నలరారఁగలదె రాయంచ లేక
ఆమనిరే యెంతయామోదమై యున్న
రేకెత్తఁగలదె రారేక లేక
బంగారునగ యెంతసింగారమై యున్న
రాణింపఁగలదె రారవ్వ లేక
సరికి సరి లేక సిరులకుఁ దఱుగు లేక
యమరభోగవైభవముల కంతు లేక
ధన్యతములైన యారాజదంపతులకు
నంతయుఁ గొఱంతయే యయ్యె సంతు లేక. ౨౧

ఉ. ఆనరనాథచంద్రుఁడు ని
రంతరనిశ్చలభక్తియుక్తి సం
తానముఁ గోరి కోరి కు
లదైవతకోటులఁ గొల్చి కొల్చి యా
ధానములున్, వ్రతంబులును,
దానము లెన్నియొ చేసి భూతసం
తానముఁ దన్పుచుండఁగ జ
నార్దనుసత్కృపఁ గొన్ని నాళ్లకున్. ౨౨

బృందావనము.

ఆ. అతనిపుణ్యఫలరసాభిషేచనమున
నతనిసుకృతదోహదాదికమున
నతనిప్రేమవల్లి కానందకళికగా
నవతరించె నొక్కయాఁడుబిడ్డ. ౨౩

క. అన్నిసుఁగు పుట్టినంతనె
కన్నప్రజలసమ్మదాశ్రుకణనిర్ఝరులున్
మిన్నుల విరులున్ దల్లుల
చన్నుగవలఁ బాలగుమ్మసరులున్ గురిసెన్. ౨౪

మ. లలితోద్యానము శైశిరాంతమధు
లీలాలోల మైనట్లు, ని
ర్మలకాసారము గ్రీష్మము క్తనవవ
ర్షాసక్త మైనట్లు, ల
జ్జలతాకుంజము వార్షి కాంతికశర
త్సంపన్న మైనట్లు, మం
గళధామం బయి రాజధాని యలరెన్
గల్యాణసంపూర్ణమై. ౨౫

ఉ. అన్నరనాథమౌళి భవ
మందినసత్ఫల మంది పార్వతిం
గన్నహిమాచలేశ్వరుని
కైవడి రాఘవు దేవి జానకిం
గన్నకుశధ్వజాత్మజుర
కంబున నిందిర లోకమాత సం
పన్నిధిఁ గన్నపాల్కడలి
భంగిఁ బ్రమోదరసాంతరంగుఁడై. ౨౬

క. గోదానమణీదానమ
హీదానంబుల మహామహీదేవాళీ
ర్వాదంబుల భేరీముఖ
వాదంబులఁ బుత్రికోత్సవము సాగించెన్. ౨౭

గీ. అతిశుభస్థితి గ్రహబృంద మలరువేళ
దివిజబృందంబు దయఁ బ్రసాదించువేళ
మనుజపతి బంధుగురుబృందమతముఁబట్టి
బృంద యని ముద్దు పట్టికిఁ బేరుపెట్టె. ౨౮

౨. అమృతసేచనము.

~~ఆశీస్సు~~

శ్రీమహిమాకర శుభతే
జోమయ నిత్యప్రసన్నసుందరవదనా
శ్రీమహిపతిగంగాధర
రామప్రభుపౌత్రి సూర్యరాణ్మణిపుత్త్రీ! ౨౯

క. తనయ యగుబృంద చల్లని
కనుఁగొనల కమృతసురభికర్పూరకళాం
జనమై మేనికి హారిచం
దనమై తనియించుచుండెఁ దల్లిన్ దండ్రిన్. ౩౦

చ. జిలిబిలికుందనంపుఁబస
చిప్పిలుమేల్రతనాలతూఁగుటు
య్యేలపయి నంచఱెక్క లొల
యించినమెత్తనిమెత్తఁ జంద్రకాం
తులఁ దాలకించుమువ్వలువ
తోరపుసెజ్జ ఘటించి బాలికన్
మెలపుస నూఁచి కూర్చెదరు
నిద్రకు దాదులు జోలపాడుచున్. ౩౧

క. ఎన్నిటఁ బోరుదుగని యా
చిన్నినిసుఁగు కృష్ణలీల చెలువలు పాడన్
దన్నెఱుఁగక కన్నెఱుఁగక
చన్నెఱుఁగక నిదురవోవు సమ్మోదమునన్. ౩౨

క. తల్లి శుభవల్లి మది రం
జిల్ల రమం గొలుచునంతసే పలరుచు నా
పిల్ల గనుఁ గాని పాలకు
నల్లరి గావింప దెంత యాఁకలి యైనన్. ౩౩

క. అరచేతినిమ్మపండై
శిరమున గడివోనివన్నెచిన్నెలపూవై
నిరతము నుడిగపుఁదరుణుల
వరపుడములఁ జిన్నిపాప వర్ధిలుచుండెన్. ౩౪

క. పిడికిళ్లు రాజనందన
విడిచెడునెడ నగరినాల్గువీథులయందున్
గుడుములు రవయుంగరములు
పడఁతుల కింటింటివరుసఁ బంచిరి దాదుల్. ౩౫

క. వెడవెడఁ దడఁబడి గుమ్మపు
గడపల కెగఁబ్రాఁకువేళ గారెలు బూరెల్
బుడుతలకుఁ బంచిపెట్టిరి
గడపల కడపలను బైఁడికాసులతోడన్. ౩౬

బృందావనము.

క. పుడమిపతితనయ చిడిముడి
పడుచుం దూలుచును నిలువఁబడి ముంగిళ్లన్
నడయాడువేళ నైనవ
లడుగులు వెట్టించి రెలమి నరిసెలమీఁదన్. ౩౭

క. రతనాలబొమ్మ, బంగరు
లత, మించులకరవు, వెన్నెలలగుత్తియొ నా
నతివలు సింగారింపను
క్షితిపతిసుత గడియ కొక్కసిరిఁ గనుచుండెన్. ౩౮

క. సరిపాపలు పలుకాడెడు
తఱి మున్నుం "దత్త యత్త తాతా" యనఁగా
నరనాథతనయ తొలుతనె
"హరిహరి"యనఁ దొడఁగె నెంతొ యబ్రము గాఁగన్.

సీ. "వాసుదేవా జగచ్చక్రవర్తి" యనుచు
"ఆర్తరక్షా జగన్నాథమూర్తి" యనుచుఁ
బంజరశుకంబు పలికెడుపలుకుబడికి
బుడుత చెవి యొగ్గుఁ దన కేమి బోధ యగునొ! ౪౦

బృందావనము.

సీ. దిన మొక్కకళ మించి తేటవెన్నెల గాయు
నిద్దంపునెలరేకనీటు గాంచి
గడె కొక్కమెఱుఁగెక్కి కనువిందు గావించు
మురిపంపునునుఁజుక్కయొఱపు గాంచి
సన కొక్కజిగి నించి నవకంబు వెలయించు
లలితంపుఁబువ్వుదీవపొలుపు గాంచి
తెర కొక్కపస గూర్చి పరిమళంబులఁ దేర్చు
సరసంపువిరిమొగ్గసౌరు గాంచి
అంతిపురము మెఱయ నానాఁటి కానాఁడు
కళలు వెలయ నూత్నకాంతు లొలయ
నెల్లవారికనుల కల్లారుముద్దుగాఁ
బెంపు మీఱు బృంద పెరుఁగుచుండె. ౪౧

చ. వరుసగ నక్కుమారి నడు
వ న్నుడువ న్మొలమెల్ల నేర్చి సం
బరమునఁ దోడివారికడఁ
బాటల నాటల నేర్చి కూరుముల్
నెరయఁగఁ దల్లిదండ్రులకు
నీటులు గోటులు సూప నేర్చి తా
నెఱిఁగి నుతింప నేర్చె నయి
దేఁడులయీాడుననే జనార్దనున్. ౪౨

బృందావనము.

సీ. తెల్లవాఱక ముందె యల్లనల్లన లేచి
తల్లిదండ్రులకు వందనము చేయు
నావెన్కఁ బూజాగృహంబుఁ జేరఁగఁ బోయి
శ్రీనాధులకుఁ బ్రదక్షిణ మొనర్చుఁ
దరువాత బంధువుల్ దాదులు లాలింప
సరసఁ గూర్చుండి ముచ్చటలఁ దెల్పు
నామీఁదఁ దనకుఁ దోయమువారిఁ గవగూడి
యారామసీమల నాటలాడు
గురులు వచ్చినపిమ్మటఁ గొంతసేపు
శ్రద్ధయును భక్తియును మీఱఁ జదువు నేర్చుఁ
గాని యూరక కాలంబు గడవనీదు
చారుమతి యైనయల్లకేదారకన్య. ౪౩

సీ. మంచిక్రొవ్విరు లేరి మగువల కందించు
శ్రీలక్ష్మిఁ గైసేయుమాలికలకుఁ
బచ్చకర్పూరంబుఁ బడఁతుల కందించుఁ
గమలనాభుని కిచ్చుకలపమునకు
చలువగొజ్జఁగినీరు చెలువల కందించు
జలధికన్యకఁ దేల్చుజలకమునకు
అగురుగంధపుబిళ్ల లతివల కందించు
శ్రీపతి కర్పించుధూపమునకు

తల్లిదండ్రు లయ్యాదిమదంపతులకు
మంగళారాత్రికము లిచ్చి మధురభక్ష్య
పాయసము లారగింపఁగాఁజేయువేళ
బృంద యానందవిస్మృతి నందుచుండు. ౪౪

క. పుట్టకమును పుట్టినదో
పుట్టినతరువాత బుద్ధిఁ బుట్టినదో రా
పట్టికి శ్రీహరిపదముల
పట్టు విడువనట్టిభక్తి; భాగ్యముగాదే! ౪౫

క. ఈలీల మెఱయుబాలిక
కేలం గే ల్గీలుకొలిపి కేదారమహీ
పాలుం డొకనాఁ డుపవన
కేళీమణిమందిరంబు కెలనఁ దిరుగుచోన్. ౪౬

క. తల్లియు దాదులు జనకుని
యుల్ల మలర మెలఁగుబృంద నుత్సాహము సం
ధిల్లఁ గనుంగొనుచుండిరి
జల్లున నానందబాష్పజలము గురియుచున్. ౪౭

గీ. అమ్మహీమండలేశ్వరుం డాత్మజాత
కాదిలక్ష్మీస్వయంవరామోదలీల
చిన్నికథగాఁ బ్రియంబుగాఁ జెప్పుచుండ
నలరి యాబాల వినుచుండె నంతలోన. ౪౮

క. పార్వణరజనీకాంతుం
డుర్విఁ నవతరించినట్టు లురుకాంతి దెసల్
పర్వ నరుదెంచి సన్ముని
దుర్వాసుం డట్టయెదుటఁ దోఁచె విభునకున్. ౪౯

ఉ. తోఁచిన జూచి సంభ్రమము
తో నెదురై చని తోడితెచ్చి ధ
ర్మాచరణం బొనర్చి వసు
ధాధిపుఁ డమ్మునిసార్వభౌము హే
మాచలకాంతిమన్మణిగృ
హంబునఁ గాంచనపీఠిఁ జేర్చి యెం
తో చనవుం బ్రియంబుఁ బరి
తోషము భక్తియు నివ్వటిల్లఁగన్. ౫౦

క. సేవించుచుండ నమ్ముని
దీవించుచు రాకుమారిదెసఁ గని యేమో
భావించి మందహాసము
గావించుచుఁ బలికె భూమికాంతునితోడన్. ౫౧

క. మాన్యుండ వఖిలనృపమూ
ర్ధన్యుండ వనేకజన్మధర్మఫలాప్తిన్
ధన్యుండ వైతి వీ వి
క్కన్యఁ దనూజన్యగాఁగఁ గన్నకతమునన్. ౫౨

క. కమలనిభచరణ కోమల
కమలకుసుమపాణి, కనకకమలానన, యి
క్కమలదళనయన నిజముగఁ
గమలామలగేహ మైనకమలయె సుమ్మా. ౧౩

క. అని యుగ్గడించి యభివం
దనముం గావించురాజతనయం గృప దీ
వన లిచ్చి బుజ్జగించుచు
మునివరుఁడు ప్రసన్నుఁడై ప్రమోదము మీఱన్. ౧౪

శా. బాలా యియ్యది మంగళప్రదము సౌ
భాగ్యాయురారోగ్యస
చ్ఛీలానందసుఖప్రదం బనుచు ల
క్ష్మీసంతతారాధ్యమౌ
సాలగ్రామమనోహరంబయిన కృ
ష్ణస్వామిసన్మూర్తి భూ
పాలగ్రామణిపుత్రి కిచ్చి దయ సం
భావించి సంతుష్టుఁడై. ౧౫

బృందావనము.

క. గోలోకంబునఁ గలగో
పాలమహాదేవుఁ గొలుచుపనిగాఁ గొని యా
లీల నరుదెంచి నిను నీ
బాలారత్నంబుఁ జూచుభాగ్యముఁ గంటిన్. ౫౬

గీ. అధిప ! నీకు శుభావాప్తి యగునుగాక
యాత్మజాతకుఁ గల్యాణ మగునుగాక
యఖిలభూప్రజ కానంద మగునుగాక
యనుచు దీవించి చనియె నమ్మునివరుండు. ౫౭

3. ఆర్ద్రిపల్లవము.

~~ఆశ్వాసం~~

శ్రీవేదవతీప్రియసం

భావితగుణభద్రవిభవభాస్వద్గరిమా

భావజసుందరరూపా

రావుకులమణిప్రదీప రామమహీపా ! ౫౮

ఆ. సరసమధురమైన సంయమీంద్రునిపల్కు

తలఁచుకొలఁది నొడలు పులకరింపఁ

దనకులంబుఁ దనుపుతనుజాతఁ గని రాజు

ముదము మీఱ మిన్ను ముట్టుచుండె. ౫౯

క. సంతోషంబున నీవృ

త్తాంతం బంతయును వీనుదనియింపఁగ శు

ద్ధాంతజనంబు ప్రమోదా

నంతామృతవార్ధి నోలలాడఁదొడంగెన్. ౬౦

ఉ. అమ్మునినాథచంద్రుఁడు ద

యామతి నిచ్చినదివ్యమూర్తి యం

దమ్మును జూచి చూచి ప్రమ

దమ్ము మనమ్మునఁ గ్రమ్మ సోగకన్

దమ్ముల నద్దుకొంచుఁ జని

తల్లికి సంతయుఁ దెల్పి పొంగుబ్బుం

దమ్మను మెచ్చుకోఁగడఁగి

రంతిపురంబున కాంత లందఱున్. ౬౧

బృందావనము.

క. ఆనాఁడు మొదలుగా స
న్నానంబులు గానములును మాటలు నాటల్
ధ్యానములు బొమ్మతోనే
నానాఁటికి మించె భూమినాథాత్మజకున్. ౬౨

క. నడచు నెడ నిలుచు నెడలన్
గుడుచు నెడల ముడుచు నెడలఁ గూర్కొను నెడలన్
గడె యైన మఱచి యైనన్
విడువదు రాకన్నె కృష్ణవిగ్రహ మెపుడున్. ౬౩

క. ఉంగ లిడ నిచ్చుఁ, గృష్ణుని
సింగారింపంగ నిచ్చుఁ, జేతుల కిచ్చున్
బొంగళ్లు వెట్ట నిచ్చును
సంగడిఁ గొనిపోవఁగా నొసంగ దెవరికిన్. ౬౪

ఉ. కుమ్మరిసారె, లచ్చనలు
కుందెనకాళ్లులు, త్రొక్కుబిళ్లలున్
జిమ్మనగ్రోవు లోలలును
జీరుకుబండలు నాడుఁ గాని యే
యమ్మకు నల్లుఁ డౌనొ తన
యాసలకృష్ణుఁ డటంచు బృంద తా
బొమ్మలపెండ్లియాటలకుఁ
బోవదు నెచ్చెలు లెంత పిల్చినన్. ౬౫

గీ. అలరి దాఁగిలిమూఁతల నాడువేళఁ
జెలువ కను మూసి పేరులు చెప్పుమన్న
హరిణి శారద మాధవి యనుట మఱచి
చిన్నికృష్ణమ్మ యని చెప్పఁ జెలులు నవ్వ. ౬౬

క. తనజన్మదినోత్సవముల
మనమున నిడి చెలులఁ గూర్చి మందిరమునఁ గృ
ష్ణునిపుట్టినసుదినం బిది
యని పండ్లును బాలు వీడియంబు లొసంగున్. ౬౭

గీ. పాడుకొననీయవోయి నాబాలకృష్ణ
చెప్పుకొననీయవోయి నాచిన్నికృష్ణ
మ్రొక్కుకొననీయవోయి నాముద్దుకృష్ణ
యనుచు నాబాల యమ్మూర్తి నడుగుచుండు. ౬౮

క. తల గడుగవలయు నేమో
కలపంబులు మేన నలఁదఁగావలె నేమో
తిలక మిడవలయు నేమో
తెలుపఁడు తనకృష్ణుఁ డనుచుఁ దెఱవ కలంగున్. ౬౯

సీ. పలురకంబులవిరుల్ గలిపి పింఛము దీర్చి
కమ్మగన్నెరుకిరీటమ్ము పెట్టి
గేదంగిరేకుల గీరునామము దిద్ది
కలువక్రొవ్విరిరేకఁ దిలక ముంచి

వనమాలికను గళంబునఁ గూర్చి యురమున
మందారకుసుమంపుమణి గదించి
చేమంతిరేకుల చేలంబు సవరించి
తమ్మితూడులపట్టుదట్టి గట్టి
చిత్రమునఁ జూచి విరులఁ గై చేసి చేసి
మురిసి శ్రీమూర్తి మాధవమూర్తిఁ జేసి
కదలి రమ్మోయి పూలరంగా యటంచుఁ
బిలుచుచును బృంద తనలోనె కులుకుచుండు. ౭౦

క. విలువగలనగలు గానీ
వలిపమ్ములు గాని యాటవస్తులు గానీ
ఫలములు గానీ తనసొ
మ్ములు కృష్ణుని కిచ్చి కాని ముట్టదు తొలుత౯. ౭౧

సీ. ఆకలిఁ గొంటి వేమో కృష్ణ యని పోయి
దివ్యమృష్టాన్నముల్ తెచ్చి పెట్టు
దాహ మౌచున్న దేమో హరీ యని పిల్చి
యమృతపానీయంబు నంది యిచ్చు
ఉక్కగా నున్న దేమో కృష్ణ యని లేచి
ప్రసవచామరము చేపట్టి విసరు
ఉబుసు పోకున్న దేమో హరీ యని చేరి
కర్ణపేయము లైన కథలు చెప్పు

గోపబాలుని కెపు డేమి కోర్కె యగునో
తెలియఁగా లేక తనకుఁ గావలసినవియె
కోరి యాతని కర్పించుకొనుచు నుండు
బృంద కాకృష్ణుపై నెంత ప్రేమ గలదొ. ౭౨

క. బాలికసుద్దులు బుద్దులు,
పోలికలుం, గేలికలును, బొందులు, విందుల్,
లీలాగతులున్ సతతము
నాలోకించుచును బితరు లానందమునన్. ౭౩

క. తమపుణ్యము ఫలియించెన్
దమకోర్కెలు పల్లవించెఁ దమజపతపముల్
తమనోములు సిద్ధించెను
దమకులము తరించె ననుచుఁ దనియుదు రెదలన్. ౭౪

శ్రీరామ సూర్య రాట్సుకు
మారా సూర్యాగ్రజన్మ మహితోదారా
సారప్రాభవగరిమా
చారుకళామహిమ దానసత్కరలఘిమా! ౭౫

గీ. బాల యీలీలఁ బ్రేమాలవాల యగుచు
మొగ్గప్రాయంబు క్రమముగా మురువుమించి
యలరుఁబ్రాయంపుఁగళలతో నందగింప
భువనమోహనకల్యాణమూర్తి యయ్యె. ౭౬

క. పరువంబు, సొగసు, జిగియుఁ,
బరిమళముం గాంచి మించుప్రసవముభంగిఁ
దరుణీమణి రాజాంతః
పురమున కామోదముఁ బ్రమోదము నిడుచుఁ. ౭౭

సీ. సకలశాస్త్రపురాణ సరసప్రబంధముల్
పఠియింప నెఱుఁగఁ దెల్పంగ నేర్చి
సమభావరాగతాళము లొప్ప గానంబు
సేయ, మెచ్చంగ, రంజింప నేర్చి

కమనీయనవభావ కవితామృతరసంబు
నింప, గ్రహింప, నందింప నేర్చి
ధర్మార్థకామపద్ధతియు ముక్తివిధంబు
దెలుప, సాధింప, బోధింప నేర్చి
దేవగురుజనపూజనాదిక మెఱింగి
వివిధవర్ణాశ్రమాచారవిధు లెఱింగి
సకలభూతహితక్రియాచరణ మెఱిఁగి
బృంద సర్వంబు నెఱిఁగి వర్తింప నేర్చె. ౭౮

క. మతికిన్ బ్రహ్మాణి, సము
న్నతికిన్ సరసీజపాణి, నవనవశుభ వి
స్తృతికిన్ శర్వాణియె నాఁ
జతుర యగుచు నక్కుమారి సన్నుతి కెక్కెన్. ౭౯

క. కన్నపుడె తోఁచి మునికృపఁ
గన్నప్పటినుండి పొదలి క్రమముగ మూర్తిం
గన్నకొలఁది మిన్నందుచుఁ
గన్నియ సద్భక్తి వెలయఁ గడఁగె వయసుతోన్.౮౦

క. చెలువున కలరుం బ్రాయము
కులశీలంబులకు సాధుగుణవర్తనముల్
పలుకులకుఁ జదువులున్, సొం
పులు నింపులు గళలు నింపఁ బొలఁతి క్రమముగన్.

క. చిన్నారి బొమ్మలోనం
గన్నారం గన్నకృష్ణుకళలకు శ్రుతులం
జెన్నారుచున్న వెన్నుని
విన్నాణంబులకుఁ బొంగు వెదకఁదొడంగెన్. ౧౨

సీ. వేదముల్ సాధించి విధి కొసంగినమూర్తి
వెన్నున గిరి నిల్పుకొన్నమూర్తి
క్రుంగినభువి దంష్ట్రఁ గూర్చి యెత్తినమూర్తి
బాలభక్తుని కడ్డుపడినమూర్తి
కుఱుచయై మిన్నంటుకొని వెలింగినమూర్తి
ధర యెల్ల ముని కిడ్డ ధర్మమూర్తి
జనరంజనంబుగా జగము నేలినమూర్తి
గుప్తగీతలను వాకొనినమూర్తి
సగుణమూర్తి, నిర్గుణమూర్తి, సత్యమూర్తి
విశ్వమూర్తి, విరాణ్మూర్తి, వేదమూర్తి
మొదలుగాఁగల నిఖిలేశుమూర్తు లెల్లఁ
జెలువ శ్రీమూర్తిలోనె వీక్షింపఁగలిగె. ౧౩

గీ. అంతరంగప్రమోదామృతాంబునిధిని
బ్రణయహృదయసరోజతల్పంబుమీఁదఁ
జిన్నికృష్ణునిఁ బవళింపఁజేసి భావ
గీతములఁ బాడి సొక్కి సొక్కింప నేర్చె. ౧౪

ఉ. కన్నియ కేలిమేలినగ
      గా, మదిగూరుచుచిన్ని పాపగాఁ,
గన్నులఁ దన్పు బాలకుఁడు
      గాఁ, గవపీడని యీడుజోడుగాఁ
దన్నెడఁబాయ కాడుకొను
      దగ్గఱి చుట్టముగాఁ, బ్రియుండుగా,
వెన్నుఁడు వేల్పుగాఁ దోడఁగె
      వెల్పల లోపల నవ్వేలందికిన్. ౫౨

సీ. కుసుమపత్రంబులఁ గుంకుమాక్షతములఁ
      బూజించి పూజించి పులకరించు
దీపధూపంబుల దివ్యాన్నరసముల
      నర్పించి యర్పించి హర్ష మొందుఁ
గమనీయచరితలఁ గల్యాణలీలల
      వినుతించి వినుతించి విస్మరించు
దరహాసకాంతులఁ గరుణార్ద్రదృష్టుల
      ధ్యానించి ధ్యానించి మేను మఱచు
సర్వలోకేశ్వరునిఁ గొల్చుసమయమందు
రాజరాజోచితోపచారములయందు
మఱఁగి తద్గతచిత్తయై మహీపతనయ
యనితరానందపారవశ్యంబు నందు. ౬౧

బృందావనము.

క. స్వరచితహారిగీతములకు
సరిగమపధనిస్వరములు జత గూరిచి బం
గరువీణ నెలయుకంఠ
స్వర మమృతము గురియఁ బాడి సమ్మూర్ఛితమై. ౮౭

ఉ. ఆతఁడు మెచ్చి చూచినటు
లాతఁడు సత్కృపఁ బల్కరించిన
ట్లాతఁడు సుప్రసన్నదర
హాసముఖుం డయి చేర వచ్చిన
ట్లాతఁడు ప్రేమఁ గోమలక
రాంగుళిఁ గైకొని చేరఁదీసిన
ట్లాతరళాయతాక్షి హృద
యంబునఁ గన్గొని మేనుజల్లనన్. ౮౮

క. లేచి దెసలెల్లఁ దరళవి
లోచనములు గాఁగఁ జూచి లోఁగిటఁ దనలోఁ
దోఁచిన విభునిం గానక
వేచని బయ లెల్ల వెదకు విస్మయపడుచున్. ౮౯

ఉ. వెన్నెలతీవలందుఁ గను
విచ్చిన క్రొవ్విరి రేకులందుఁ, గా
ర్కొన్న మొయిళ్ళయందుఁ, దమిఁ
గొన్న నెమిళ్ళహారంగులందుఁ బై
కొన్న మెఱుంగులందుఁ దన
కోరిక లీరిక లెత్త నన్నిటన్
వెన్నునివిశ్వమోహన వి
నిర్మలమూర్తినె కాంచి జల్లనన్. ౯౦

క్రమ తేజములలోఁ గన్నంత చాలకే
కాంతు మోహనమూర్తిఁ గాంచఁ గోరు
విశ్వగీతములలో విన్నంత చాలకే
విభు వేణుగానంబు వినఁగఁ గోరు
గురుబోధనములలోఁ గొన్నంత చాలకే
యధిపు వాగమృతంబు నానఁ గోరు
ఉచితభావములలో నున్నంత చాలకే
యభవుసాన్నిధ్యంబు నందఁ గోరు
అనుభవంబు మించి యాస ప్రేరేపింప
భక్తి మించి ప్రేమ పల్లవింప
నతఁడు విశ్వనాథుఁ డన్నంత చాలకే
యాత్మనాథుఁ డగుట కతివ గోరు. ౯౧

సీ. ఆమె కూర్చినకైత లన్నింట శ్రీమూర్తి
విమలచారిత్రమే వెలయుచుండు
ఆమె పాడినపాట లన్నింట శ్రీమూర్తి
కరుణామృతరసంబె కురియుచుండు
ఆమె చూచినచూపు లన్నింట శ్రీమూర్తి
విమలస్వరూపమే వెలయుచుండు
ఆమె చేసినచేత లన్నింట శ్రీమూర్తి
యుపచారకలనయే యొప్పుచుండు
నామె కోరుకోర్కె లన్నింట శ్రీమూర్తి
దాస్యవృత్తి యొకటె తనరుచుండు
నెట్టిపుణ్యఫలము నెట్టితపస్సిద్ధిఁ
గన్నవారో యామెఁ గన్నవారు. ౯౨

గీ. పరమపావన మగునామెభక్తినుండి
నిర్మలప్రేమకళలు గాన్పింపఁ గాంచి
పెండ్లికళ దోఁచుచుండె మాబృంద కంచు
బంధుగురుజను లానందభరితు లైరి. ౯౩

క. తనబంధుజనులవిధమును
జననీజనకులతలంపు సఖులతెఱంగున్
దనగురులయభిమతంబున్
గని యొకనాఁ డామె తల్లిఁ గని యిట్లనియెన్. ౯౪

చ. అనురక్తుండు మహానుభావుఁడు కృపా
పాంగుండు త్రైలోక్య శో
భనచారిత్రుఁడు పూరుషోత్తముఁడు స
త్పాత్రుండు కృష్ణుండు పా
వనగోలోకవిభుండు నావిభుఁడుగా
వాంఛించి ప్రేమించితిన్
జననీ నాదగుకోర్కి తెల్పఁగదె వా
త్సల్యంబునన్ దండ్రికిన్. ౯౫

క. అన సంశయవిస్మయములు
తనమనమునఁ బెనఁగొనంగఁ దల్లి ప్రియమునన్
తనయ నుపలాలనంబులఁ
దనుపుచు నక్కునఁ గదించి తా నిట్లనియెన్. ౯౬

క. బాలా యెంతటిబేలవె
యాలోకవిభుండు సులభుఁ డని యెంచితివే
లీలామయుఁ డాతనియి
ల్లాలగుభాగ్యంబు మానవాంగన కగునే. ౯౭

క. రాధారమణీహృదయా
రాధితశుభవిమలచరణరాజీవుఁడు దే
వాధీశులకే నందని
బోధానందాత్ముఁ డతనిపొందు దొరకునే. ౯౮

క. చిన్నతనపుఁ దలఁపులచేఁ
గన్నెతనమువలనఁ గలుగుకాంక్షలచేతన్
దన్నెఱుఁగక తర మెఱుఁగక
యెన్నితిగా కంత భాగ్య మెట్లగు నమ్మా. ౯౯

క. అని యనునయించి యాదర
మున సంభ్రమమునం బ్రియంబు ముప్పిరిఁగొనునె
మ్మనమున బోధించెడి తన
జననిం గని పలికె బృంద సవినయఫణితిన్. ౧౦౦

సీ. మణికిరీటంబుపై మన్నింప లేదఁటే
కొఱగాని పురినెమ్మి కోడిఱెక్క
అధరపల్లవముపై నానింప లేదఁటే
వెలివోని విరసంపు వెదురుపుల్ల
శ్రీవత్సకాంతిపైఁ జెలఁగింప లేదఁటే
వెలలేని చిఱుమోఁక తులసిరేక
కల్యాణమూర్తిపైఁ గదియింప లేదఁటే
చొరరాని పసరాకు పురుగునూలు
అఖిలలోకవిభుని నతిభక్తి సేవింప
నాత్మవిభునికరుణ నభిలషింపఁ
దగనివారుఁ బడయఁదగనివా రెవ రమ్మ?
తరతమంబు లేల తడవెదమ్మ? ౧౦౧

క. ప్రేమానందారాముని
ప్రేమమయుని ప్రేమమూర్తిఁ ప్రేమవివశునిన్
ప్రేమింపఁగలుగువారల
కామితఫలములకుఁ గొఱఁత గలుగునఁటమ్మా. ౧౦౨

క. అనుచుండుననంతలో న
మ్మనుజవిభుఁడు వచ్చి వారిమాటలు విని య
మ్మునివచనమ్ములు భావ
మ్మునఁ దోఁచుటయున్ బ్రమోదపులకితమతియై.

ఆ. అఖిలలోకనాథు నాత్మనాథునిగాఁగఁ
బడసి లోకమాతృపదముఁ గాంచి
మమ్ము సకలభువనమాతామహులఁ జేయఁ
దలఁచి తెంతధన్యతముల మమ్మ. ౧౦౪

సీ. చెదరి పోవకయుండఁ జిత్తంబు హత్తించి
చెలువుని ధ్యానింపవలయు నమ్మ
పట్టు వీడక యుండ భావంబు సంధించి
వరదుని దర్శింపవలయు నమ్మ
సరణి దప్పక యుండ సన్నుతు లొలయించి
వల్లభు నర్థింపవలయు నమ్మ
శ్రద్ధ వాయక యుండ సద్భక్తి వెలయించి
వరమూర్తి మెప్పింపవలయు నమ్మ

ఇతరచింత మఱచి యెల్లకష్టంబుల
మఱచి పితరులైన మమ్ము మఱచి
నిన్ను నీవె మఱచి నిఖిలేశు నాత్మేశు
వశము చేసికొనఁగవలయు నమ్మ. ౧౦౫

ఆ. ఎల్లవారిఁ దనిపి యెల్లరతో నాఁడు
చందమామ చేతి కందనట్లు
అఖిలజగము నిండి యగపడిన ట్లుండి
యాతఁ డాసకొలఁది కందఁ డమ్మ. ౧౦౬

క. రూపమొ కానీ మధురా
లాపమొ కానీ కళాకలాపమొ కానీ
యాపరమేశ్వరుకరుణకుఁ
బ్రాపకములు గావు కావు భక్తివిధమునన్. ౧౦౭

క. అన్నియమము లన్నిష్ఠలు
నన్నిగమాచారవిధులు నన్నిగ్రహముల్
చిన్నారి రాచకన్నియ
వెన్నఁడు నెఱుఁగవుగదమ్మ యెట్లు మెలఁగెదో.

క. అనుటయుఁ దమకంబును సి
గ్గును నభిమానంబు పెంపుఁ గూరిమి మెఱయన్
వినయమధురవచనంబుల
జనకుని కిట్లనియె బృంద సమ్మదలీలన్. ౧౦౯

క. నీపట్టి నగుదు మునికృప
చూపట్టినదాన నగుచు శుభగతి జగముల్
చేపట్టిన శ్రీకృష్ణుని
చేపట్టఁగఁజాలనట్టె చెదరనిభ క్తిన్. ౧౧౦
సీ. గగనవాహినులలోఁ గ్రమవీచికలలోఁ
దమ్మిదోనియలలో దాఁగియున్న
దిగ్వితానములలో దివ్యాంబరములలోఁ
జిత్రవర్ణములలోఁ జేరియున్న
చైత్రయామినులలోఁ జారుచంద్రికలలోఁ
బుష్పవాటీరములలోఁ బొంచియున్న
అరుణరాగములలో గిరికందరములలో
ఘనమణిద్యుతులలోఁ గలసియున్న
విశ్వమం దెట్టు లెందున్న వెదకి తెచ్చి
యమలతమభక్త్యుపాయన మాచరించి
ప్రణయమయమూ ర్తి యైననాభాగ్యమూ ర్తి
కరము గ్రహియించి వరియింపఁగలను తండ్రి. ౧౧౧
క. గోలోకాధీశ్వరు ది
వ్యాలోకవిభాసమానహరిదంతరుఁ బ్రే
మాలోకసులభుఁగా నవ
లీలన్ గ్రహియింతు నర్మిలిన్ నీకరుణన్. ౧౧౨

బృందావనము.

మ. యమునాతీరము చెంత నున్న మనయు
ద్యానంబు కల్యాణధా
మముగాఁ బూజనకీర్తనాదిశుభక
ర్మమ్ముల్ విధుల్గాఁ బ్రబో
ధమయధ్యానమె జీవనక్రియఁగ సం
ధానించి శ్రీకృష్ణు భ
క్తమనోమోహను సుప్రసన్నహృదయుం
గావించి సేవించెదన్. ౧౧౩

క. చని యాపుష్పారామం
బున నేకాంతముగ భువనమోహనునారా
ధన మాచరించి కొలువఁగ
ననుమతి నాకొసఁగవలయు నాదరమతులై.

క. అని నిశ్చయమును నుచితం
బును ప్రియమును ధర్మబద్ధమును బహుమాన్యం
బును నగుగతి వచియించిన
తనుజాతం గాంచి తల్లిదండ్రులు వేడ్కన్. ౧౧౪

శా. అమ్మా నీసుమనోరథంబు సఫలం
బౌఁగాక పూజాకలా
పమ్ముల్ ధ్యానసమర్చనాదులు శుభ
ప్రాప్యంబు లౌఁగాక ని
త్యమ్మున్ శ్రద్ధయు భక్తియు న్మెఱయ దే
వాధీశ్వరున్ గృష్ణునిన్
సమ్మోదంబునఁ గొల్చి యవ్విభుకృపా
సామ్రాజ్యముం గాంచుమా. ౧౦౬

గీ. అనుచు దీవించి తలిదండ్రు లాదరించి
తనయ యేకాంతసేవకు ననుమతించి
చెలులు మాధవీశారదల్ చెంతనుండి
మెలపున మెలంగఁగా నియమించి రెలమి. ౧౦౭

క. పరమ తమభక్తియుక్తిన్
హరిపాదంబులకు సర్వ మర్పించిన ధీ
వరు లగుగురులకు వరునిగ
హరిఁ గోరినతనయఁ గనుట హర్షము గాదే! ౧౦౮

* అంగసౌందర్యము.

శ్రీనిధిచిహ్నాంబాప్రత
దానఫలప్రాప్తిరూప తనయప్రవరా
మానితగుణవైభవ సాం
ద్రా ! నిర్మలకీర్తిచంద్ర ! రామనరేంద్రా ! ౧౦౯

ఉ. నెమ్మి దలిర్ప నిట్లు జన
నీజనకుల్ దనయీప్సితాప్తికిన్
సమ్మతి సేయ బృంద తన
సంగడికత్తెలతోడఁ గేళిగే
హమ్మున నుండి యంగణము
లందు నికుంజములందుఁ జల్వచ
ప్రమ్ములయందు నాడుచును
బాడుచు వేఁడుచు నుండె వెన్నునిన్. ౧౧౦

క. నూతనరీతుల నిత్య వి
నూతనభావములు మెఱయ నూతనగతులన్
నూతనకళలన్ వికచా
బ్జాతనయన వెలయుచుండె భక్తినియుక్తిన్. ౧౧౧

క. తలఁచినతలఁపులు చూపుల
వెలువడునాలోనె మాధవీశారద ల
చ్చెలువకు వలసిన వన్నియు
నెలమిన్ సమకూర్చుచుండి రేమఱకుండన్. ౧౧౨

సీ. దినదినంబున కొక్కదినుసుపూవులఁ గూర్చి
సంధ్యాత్రియంబును స్వామిఁ గొలుచు
విధివిహితంబులౌ వివిధవ్రతంబుల
నియమంబు దప్పక నిర్వహించుఁ
బరమానురక్తి బంగరువీణతోఁ గళ
స్వన మెత్తి నామకీర్తనము చేయు
ఏకాంతమున నొక్కయెడ నుండి త్రైలోక్య
నాథునిగూర్చి ధ్యానంబు సలుపు
పువ్వ్వటీరంబులను నదీపులినములను
వెన్నెలబయళ్ళ నుద్యానవీథులందు
విహ్వలత మీఱ విశ్వేశు వెదకుచుండు
నతితరప్రేమపరవశ యగుచు బృంద. ౧౧౩

సీ. లలితామృతాంశుకాంతులఁ దోఁచినట్లైన
దిక్కుదిక్కున కేఁగి తేఱి చూచు
కలవిహంగమరుతంబులఁ బల్కినట్లైనఁ
జెట్టుచెట్టున కేఁగి చిన్నవోవు
చలితశాఖాకరంబులఁ బిల్చినట్లైనఁ
గొమ్మకొమ్మకు నేఁగి యుమ్మలించు

మలయమారుతవీచికలఁ దాఁకినట్లైన
మూలమూలకు నేఁగి ముచ్చుముడుఁగుఁ
భ్రమదమున నాడు నుప్పొంగి పాటపాడు
దీనయై వేఁడు నవశయై మేను మఱచుఁ
గన్నె తనలోన వెలుఁగొందు చిన్నికృష్ణు
వెలుపలం గాంచఁ గాంక్షించి విభ్రమించు. ౧౧౪

సీ. చిగురుటాకులఁ జూచి చిన్నెవన్నెలఁ జూచి
పూవుగుత్తులఁ జూచి తావిఁ జూచి
దోరపండులఁ జూచి తీరు తీయముఁ జూచి
చిలుకబోదలఁ జూచి చెలువుఁ జూచి
చుక్కపేరులఁ జూచి సొంపు పెంపులఁ జూచి
చందమామను జూచి సౌరుఁ జూచి
చలువకాల్వలఁ జూచి కలకలంబులఁ జూచి
కొండకోనలఁ జూచి కొమరుఁ జూచి

యొడలు పులకింప నానందపడుట మేలొ
యెడఁద గంపింపఁ జిడిముడిపడుట మేలొ
తెలిసి తెలియనితనమునఁ దిరిగి తిరిగి
విభునిసన్మూర్తిఁ గనలేక వెఱ్ఱియగుచు. ౧౧౫

ఉ. చిన్ని మెఱుంగుఁదీవియలఁ
జెల్వము శైలములన్ మహత్త్వమున్
వెన్నెలలం బ్రసాదమును
వేణికలన్ మధురామృతత్వమున్
మన్నుల సుస్థిరత్వము వి
మానపథంబులఁ బ్రాభవత్వమున్
గన్నులఁ గట్టియున్ దెరలు
గట్టెద వేమిటి కీశ్వరేశ్వరా ! ౧౨౬

క. అని యీగతిఁ బలవించుచుఁ
గనుఁగోనల నశ్రుజలము గ్రమ్ముకొనంగా
వనవీథిన్ ఘనవీథిన్
వినువీథిన్ దిరిగి తిరిగి విభుని వెదకుచున్. ౧౨౭

క. అనుదిన మిటు తపియించెడి
మనుజవిభుతనూజఁ గాంచి మాధవి తననె
మ్మనమున జాలిం బడి మం
తనమున నొకనాఁడు శారదం గని యనియెన్. ౧౨౮

బృందావనము.

మ. కనలేదో వినలేదొ యీజగమునం
 గల్యాణచారిత్రముల్
మనలోనే యిటువంటికూరుములు సం
 ప్రాప్తించెనే కాని దే
వుని(బెండ్లాడినవారివింతకథ లే
 వో చూచి యీరాజనం
దినిపోల్కిన్ దపియించువెఱ్ఱిపడు చెం
 దే నుండునే శారదా! ౧౨౯

చ. సిరులు విలోకనంబులను
 జెందొవచందము లంద(బోవు; క్రొ
మ్మెఱుంగులు చెక్కుటద్దముల
 మించునిగన్నిగ లీవు; ముద్దులున్
మురిపములున్, వినోదములు
 మున్నటియట్టుల లేవు భావసా
గర మిటు లీ(దుబృంద యెటు
 గా నిక నేమగునో తలంచితే! ౧౩౦

క. కసిగాటుగ మొసవృటలున్
నసి చెడి స్రుక్కుటలు(, బరవశత(జొక్కుటలున్
అసురుసు రగుటలె కానీ
మసలుచు నున్నదియె బృంద మనలోకమునన్? ౧౩౧

క. తమయూహలపై విశ్వా
సము గాంచుటె కాని యెంతచతురుల కైనన్
దమకొలఁది కందు నఁటవే
యమృతముచవి నింగివిభవ మభవునిపొడవున్. ౧౩౨

ఉ. బాసలు చేసి వచ్చినది
పట్టు సడల్పదు ఘోరచింతలన్
గాసిలుచున్న దిట్లు జరు
గన్ జెలి యెప్పుడో వీఁగి మేనిపై
నాసలు రోసి యొందు తెఱఁ
గైనఁ బదంపడి నేను నీవునుం
జేసెడి దేమి వత్తయగు
చేనికి నేతము లెత్తవచ్చునే. ౧౩౩

క. తెలిసినదాన వుపాయము
తెలియని నాలాగె యున్నఁ దికమకపడుచుం
దెలిసియుఁ దెలియనివగలం
గలఁగి నలఁగుచెలువ కేడుగడ లెవ రింకన్. ౧౩౪

మ. చెలులై, చుట్టములై, పదానుగతులై
    చేదోడు వాదోడు లై
మెలఁగ న్నేర్తురు వీరఁటంచు మది నె
    మ్మిన్నమ్మి యీబాలికన్
దలిదండ్రుల్ మన కొప్పగించిరి గదా
    తద్ధర్మ మూహించి నె
చ్చెలిబాగోగులు చూచుకోవలదఁటే
    చింతింపఁగా లేదఁటే! ౧౩౫

సీ. లలితంపుఁగళల సొంపులు నింపువెన్నెలఁ
        జిలికించు నిందుజాబిలిని జూపి
చెలువంపుటలరులపొలపంపువన్నెలఁ
        బులకించు వలపుఁదీవలను జూపి
సరసంపుఁబలుకులఁ బరువంపువిరిదేనె
        లొలికించు శుకపికంబులను జూపి
మురిపంపుఁరూపుల నెఱిమించుముద్దులఁ
        దులకించు చిత్రవస్తువులఁ జూపి
అందనిపదంబునకుఁ గుందుబృందమనసు
ప్రకృతికి మరల్చి వికృతిఁ దెరల్పకున్న
నన్నిటిఁ ద్యజించుకొన్న యిక్కన్నెవెఱ్ఱి
తిన్నఁబడునన్నయాస యేమున్న దమ్మ! ౧౩౬

గీ. తలకొని హితాహితంబులు దెలియఁ జెప్పి
చెలినిరాలంబగతి మార్పవలయుఁ గాని
మనవి చేసిన నేమనుకొనునో యనుచు
మన మిఁక నుపేక్ష సేయుట మంచి గాదు. ౧౩౭

క. అని మాధవి కరుణాశ్రులు
నునుఁజెక్కుల జాలువాఱ నొచ్చినమది మో
మునఁ దోఁప వేగిరించుటఁ
గని శారద మొలకనవ్వు కన్నుల మెఱయన్. ౧౩౮

ఉ. ఎంతటిబేల వైతివె చె
లీ! జగదీశుఁడు భక్తవత్సలుం
డంతదయావిహీనుఁ డఁటె
యాతనిసొమ్మయి యున్ననిశ్చల
స్వాంతులకున్ గొఱంత యిసు
మంతయుఁ గల్గునె యట్టిలోటు గో
రంతయె కొండయై ప్రభుస
మాఖ్యకు మాయనిమచ్చ గాదఁటే. ౧౩౯

క. ఎంతజతన మెంతటివిడు
పెంతతపము సలుపకున్న నీశ్వరుని మనః
కాంతునిఁ జేసికొనందగు
నంతటిసౌభాగ్యవిభవ మనుభవ మగునే. ౧౪౦

సీ. మ్రొక్కి వేఁడుకొలంది మూతి ద్రిప్పిననేమి
బల్మిఁ గైకొన నడ్డపడఁగలేఁడు
వెఱచి వీఁగుకొలంది విక్రమించిన నేమి
తేఱి చూచిన నిరోధింపలేఁడు
విన్నవించుకొలంది మిన్న కుండిన నేమి
పట్టు పట్టిన మాట నెట్టలేఁడు
కొలుచుచున్నకొలందిఁ గొండయెక్కిన నేమి
ధాటి నూపిన గీటు దాఁటలేఁడు
భక్తి నచలశక్తిఁ బడయుదాఁకనె యమ్మ
హాత్మ్మఁ డట్టు లిట్టు లగును గాని
తన్ను జగము మనసుఁ గన్ను నేకము చేసి
తలఁచినంత నెదుట నిలువఁబడఁడె? ౧౪౧

చ. కొలిచినవారికిన్ మనసు
గొల్పినరీతిఁ బ్రసన్నుఁడై తపః
ఫలము లనుగ్రహింపక న
భఃపదమట్టు లభావమట్టు ల
వ్వలిపొడఁ గాననీయక య
వస్తువొ వస్తువొ యేదొ యేమియుం
దెలియనివాఁడె యైన మఱి
దేవునితోఁ బని యేమి జీవికిన్. ౧౪౨

ఆ. సర్వజీవహితుఁడు సర్వేశ్వరుఁడు ప్రేమ
మూర్తి గాని వట్టి మొరడు గాఁడు
అతని కెల్లగతుల నాత్మార్పణము చేసి
కొన్న రాజసుతయు గోల గాదు. ౧౪౩

ఆ. సఖుల మైనమనము శమదమంబులలీలఁ
జెలువ తెలివిఁ దేర్పవలయుఁ గాని
యప్రబోధసంశయమ్ములకై వడిఁ
జుట్టుముట్టి కలఁత పెట్టఁ దగునె? ౧౪౪

క. తరియించి యిరుగుపొరుగులఁ
దరతరములవారి నెల్ల ధన్యులఁ జేయం
దొరకొని పరమార్థమునకు
నరసెను చెలిఁగూర్చి యింత యడ లేమిటికే. ౧౪౫

క. అని యూఱడించి మాధవి
మనసు కుమురుపఱచి బుద్ధిమతి శారద య
ల్లన రాకుమారియేకాం
తనివాసలతాగృహాంగణము చెంగటికిన్. ౧౪౬

క. అరిగి నిలువెల్లఁ బూచిన
గిరిమల్లిక కెలన మోడ్పుగే లెత్తి సమ
స్థిరదృష్టిఁ గనుచు దీన
స్వరమునఁ బ్రార్థించునాత్మసఖిఁ గన్గొనియెన్. ౧౪౭

బృందావనము.

గీ. కాంచి నెచ్చెలిసద్భావగతి కొంకింత
యంతరాయంబుగా నెదురౌట తనకుఁ
దగ దని తలంచి యొకగున్నపొగడవెనుక
నొదిగి కనుచుండె దరిఁజేరునదను వేచి. ౧౪౮

క. బృంద తనయెదుటఁ బుష్ప
స్యందనగతుఁడై ప్రభుండు సాక్షాత్కారం
బందినటు లెంచి బ్రహ్మా
నందంబునఁ బొంగి నెమ్మనంబు చెలంగన్. ౧౪౯

సీ. ఈపాట యాపాటయే పాడితిని గాని
నీచేతిమురళిఁ గానేరనైతి
ఈబాస యాబాసయే పల్కితిని గాని
నీగూఁటిచిలుకఁ గానేరనైతి
ఈవాడ యావాడయే చేరితిని గాని
నీయింటిదాసిఁ గానేరనైతి
ఈవేస మావేసమే వేసితిని గాని
నీమెచ్చుమూర్తిఁ గానేరనైతి
చీఁకటింటిలోన చేబారలను వైచి
నిన్నుఁ జేరఁదగిన తెన్నుఁ గనక
తల్లడిల్లుచుంటి దయచేసి యిఁకనైన
నాదరింపరాదె యాదిదేవ! ౧౫౦

క. అని కోరుకొనుచు నంగన
యనురాగరసంబు పొంగి యతివేలంబై
తొనఁకాడఁగ మునుకాడుచు
వెనుకాడనిభక్తి నెంతొ వేడుకపడుచుం. ౧౫౧

సీ. పాటించి నీవింత పలికితేఁ జాలదే
పలుకని బంగారుభాగ్య మేల
నమ్మించి నీవింత నవ్వితేఁ జాలదే
నవ్వని రతనాలనాణె మేల
మురియించి నీవింత ముట్టితేఁ జాలదే
ముట్టని ముత్యాలమూట లేల
శోధించి నీవింత చూచితేఁ జాలదే
చూడని నీలాలమేడ లేల
పలుకుదీవ లేనిభర్మవల్లకి యేల
రసమయంబు గానిరాగ మేల
స్వామిఁ దనుప లేనిసంకీర్తనము లేల
జీవనంబు లేల దేవదేవ! ౧౫౨

ఆ. అనుచు నభిమతంబుఁ జనవ్రను మెలపుచు
జలము మీఱఁ బతికిఁ దెలుపుకొనుచుఁ
గాంత యంత జాలిగదురు చిత్తంబునఁ
దత్తరంబు దోఁపఁ దమకపడుచు. ౧౫౩

బృందావనము.

సీ. అఖిలజీవనపాత్ర మైననీసత్కృపా
వారి నాకన్నీరు చేరనిమ్ము
అంతర్బహిర్వ్యాప్త మైననీప్రణయవా
యువున నానిట్టూర్పు నొలయనిమ్ము
అమృతమోహనకోశ మైననీసంగీత
కళ నావచోలీల గలయనిమ్ము
ఆనందపరిపూర్ణ మైననీసౌభాగ్య
నగరి నాతనువల్లి సొగయనిమ్ము
నిన్ను దర్శించి నీసన్నిధిని జేరి
నిన్ననుకరించి నీమూర్తినే స్మరించి
యాడి పాడఁగనిమ్ము నా కన్య మేల
సచ్చిదానందలీలాప్రసన్నమూర్తి. ౧౫౮

క. అని తనయౌత్సుక్యంబును
దనయాశయుఁ దనగుణంబుఁ దనలోపంబున్
దనమనమునఁ దలపోయుచు
వనజానన డిగులు చెంది వారనియార్తిన్. ౧౫౯

సీ. ఐశ్వర్యమును గోరు ననుకొంటివో యేమొ
యాసల నడఁగింపు మంతె చాలు
అర్ధాసనము వేఁడు ననుకొంటివో యేమొ
యడుగులకడ నిల్పు మంతె చాలు

అపవర్గ మాసించు ననుకొంటివో యేమొ
యజ్ఞాన మెడలింపు మంతెచాలు
అమృతత్వ మర్థించు ననుకొంటివో యేమొ
యభవత్వ మిప్పింపు మంతె చాలు
తిరుగులేనిదాత దొరకెఁగదా యంచుఁ
దలఁకుఁ దగని దడుగఁగల నఁటయ్య
ఎదుటఁ బడుము చాలు నీకోరికల కేమి
ప్రణయగుణసనాథ ! ప్రాణనాథ ! ౧౫౬

చ. అని ముదమారఁ దెల్పుచుఁ బ్రి
యుఁ బెసలారఁగ గారవించుచున్
మన మలరార మెచ్చుచు మ
మత్వమునన్ దనివారఁ బిల్చుచున్
జన వెలరార వేఁడుచు మ
నమ్మున నిశ్చలభక్తియుక్తి న
వ్వనజదళాయతాక్షి నిజ
వల్లభుఁ గన్నక్రియన్ భజించుచున్. ౧౫౭

ఆ. ఆసపడుచుఁ జేర నరుగుచు నంతలో
నిట్టె కంటఁ దోఁచు హృదయనాథుఁ
డట్టె మాయమైనయట్లైన నడలుచు
వెఱ్ఱిపడుచు బృంద వివశ యగుచు. ౧౫౮

క. మనమున భయసంభ్రమముల
మునుకొని సంతాపఖేదములు పెనఁగొనఁగా
వనిత హృదయేశ్వరునిఁ బే
ర్కొని దీనత్వమున వేఁడుకొనఁగఁ దొడంగెన్. ౧౫౯

సీ. వినవచ్చు నీపల్కు లని యూరితిని దేవ
శ్రుతుల నింప విదేమి చోద్య మయ్య
కనవచ్చు నీరూప మని పొంగితిని దేవ
కనులఁ దేర్ప విదేమి కర్మ మయ్య
చనవచ్చు నీత్రోవ నని నమ్మితిని దేవ
పదము నిల్ప విదేమి పంత మయ్య
మనవచ్చు నీచెంత నని యుబ్బితిని దేవ
తలఁపుగొల్ప విదేమి ధర్మ మయ్య

అల్పమతి నేను, పరమాణు వైననేను
ఘనతరుని నిన్నుఁ ద్రిభువనగర్భు నిన్నుఁ
దగుదు నని కొల్వఁ దలఁచుటే తప్పఁటయ్య
భక్తలోకైకనాథ నాప్రాణనాథ. ౧౬౦

మ. అనిచింతాభయసంశయాకుల నిరా
శాకంపితస్వాంతయై
యనుతాపాతిభరంబునం దనువు డ
య్యన్, నిష్క్రియాపన్నతన్
గనుదోయిం గరుణాశ్రువారికణముల్
గ్రమ్మంగ, బింబాధరం
బున నిట్టూర్పుసెగల్ బుగుల్కొనఁగ నం
భోజాస్య దీనాస్యయై. ౧౬౧

క. వల పాఁగక విలపించుచు
నిలుపోవక తూలుచున్న నెచ్చెలి బృందం
దిలకించి వచ్చి శారద
మెలపునఁ గౌఁగిట గదించి మేను నిమురుచున్. ౧౬౨

ఆ. వెన్ను సఱచి, వేఁడి కన్నీరు దుడిచి, నె
మ్మోము వట్టి, చెక్కు ముద్దువెట్టి,
యలకలొత్తి నుదుటితిలకంబు సవరించి
తెలివి యలవరించి పలుకరించి. ౧౬౩

ఉ. కన్నియ! మున్నొకప్పుడును
గన్నది విన్నది గాదు స్వాంతమం
దెన్నఁడు లేని బేలతన
మీయెడ నీయెడఁ గల్గె, భక్తిసం
పన్నుల తల్లిదండ్రుల ప్ర
భావ మెఱుంగవొ మానిమాట లో
నెన్నవొ భక్తవత్సలు గ్ర
హింపవొ భక్తులజాడఁ జూడవో. ౧౬౪

ఆ. నియమనిష్ఠ లెఱుఁగి నిగమసూక్తు లెఱింగి
నిజ మెఱింగి నిన్ను నీ వెఱింగి
భక్తసులభుఁ డైనపతి నెఱింగినదాన
వింతచింత నొగుల నేటికమ్మ! ౧౬౫

క. అని హెచ్చరించి మెలపునఁ
జనవున ధైర్యంబుఁ గఱపు శారదఁ గని నె
మ్మనమున వగ నొగులుచు న
ల్లన బృంద యెలుంగు దొట్రిలఁగ నిట్లనియెన్.

సీ. తలఁపునం దొక్కింత తళుకు మన్నంతనే ౧౬౬
కనులలోఁ జీఁకటుల్ గ్రమ్ము నమ్మ
చిత్తమం దొక్కింత చిటుకు మన్నంతనే
చెవులలోఁ గుంచికల్ చేరు నమ్మ

ఉల్లమం దొక్కింత జల్లు మన్నంతనే
యొడలిలో మైకంబు లడచు నమ్మ
నెమ్మది నొక్కింత గమ్ము మన్నంతనే
యూర్పులో నక్షత్రాఁక లొదవు నమ్మ
నేనె దరిఁ జేరఁజాల కున్నానొ యేమొ
నాథుఁడే దూర మేఁగు చున్నాఁడొ యేమొ
వరదునకు నాకు నేమియంతరము గలదొ
ఎన్ని చెప్పినఁ బాలుపోకున్న దమ్మ. ౧౬౭

ఆ. అన్నిటను వెలింగి యన్నింటి వెలయించి
వన్నె గన్నయాత్మవల్లభుండు
ఎన్నిగతులఁ గొలిచి యెన్నాళ్ళు పిలిచిన
బదము నిలుపఁ డమ్మ! పలుకఁ డమ్మ. ౧౬౮

సీ. ఏచుక్కతళ్కులో నాచెల్వ మున్నదో
చెంగల్వ నడుగవే చెప్పు నేమొ
ఏపువ్వుదేనెలో నాప్రేమ యున్నదో
యెలదేఁటి నడుగవే తెలుపు నేమొ
ఏపక్షి పల్కులో నాపాట యున్నదో
వినుచూలి నడుగవే వినుచు నేమొ
ఏమింటితరఁగలో నామూర్తి యున్నదో
సురవేణి నడుగవే చూపు నేమొ

ఎఱిఁగి యెఱుకసేయుగుఱుతులు సూపి నా
వెతలు దీర్చి ప్రాణవిభునిఁగూర్చి
ప్రేమ నాదరించుపెద్ద లిందెవరున్న
నచటఁ జేరి వారి నడుగు మమ్మ ! ౧౬౯

ఆ. వట్టిభ్రమలె కాక వా రైన వీ రైనఁ
దెలిసినంత తెలుపఁగలరు కాని
ప్రభుఁడు వచ్చి యెదుటఁ బడినట్టు లుండు నే
చెలువ ! నీవె నిజము చెప్పు మమ్మ ! ౧౭౦

సీ. ఏవిందు గావింప నిష్టమో తన కంచు
మృదుపదార్థము లెల్లఁ బదనుపఱిచి
ఏరసం బొలయింప నిష్టమో తన కంచు
విరిదేనియల నెల్ల వెదకి తెచ్చి
ఏశయ్యఁ గూర్పింప నిష్టమో తన కంచు
నలరుజాతిసుమంబు లలవరించి
ఏపాట పాడంగ నిష్టమో తన కంచుఁ
గలనిస్వనము లెల్లఁ గలయఁ గూర్చి
ప్రతిదినంబుఁ బరమభక్తిభావంబున
నెదురుచూచు టయ్యె నింతె కాని
వేడుకలకు నొక్కనాఁడైనఁ దనసేవ
సేయనీయఁ డేమిచెప్ప నమ్మ ! ౧౭౧

సీ. ఉపవాసమే కాని యెప్పుడైనఁ బుడిసెఁడు
జలమైనఁ ద్రావినజాడ లేదు
ఆయాసమే కాని రేయైనఁ బట్టెఁడో
గిరమైనఁ గైకొన్నగుఱుతు లేదు
సంచారమే కాని క్షణమైన రవ్వంత
యడుగైన నిలిపినయచ్చు లేదు
జాగారమే కాని వేగైనఁ గాసంత
కన్నైన మూసినచిన్నె లేదు
ప్రాణవల్లభుండు బడలి యెచ్చోట నె
ట్టున్నవాఁడొ తెలియకున్న దమ్మ
ఎచటి కేఁగి పిలిచి యెట్లు ప్రార్థించినఁ
జిత్తగించి యిల్లు చేరు నమ్మ! ౧౭౨

ఆ. అనుచు దిగులుపడుచు నడిగినమాటయే
యడిగి యడిగి జాలి నడలుచుండఁ
జతురవచనరచన శారద సఖి మేలు
కొలిపి తాల్మి నూలుకొలుపు చుండె. ౧౭౩

౬. అభినవకోరకము.

శ్రీవిద్యానందా సం
భావితగురుసాధుసుకవిపండితబృందా
శ్రీవిలసత్ప్రాకామ్య
ప్రావీణ్యా రామభూమిపాలవరేణ్యా! ౧౭౪

ఉ. చిన్ని మెఱుంగుపూసరులు
చెక్కిన కెందలిరాకుచీరలన్
వన్నెల దిద్ది తీర్చి చలు
వల్పచరించి హొరంగు నించు ను
న్వెన్నెలవెల్లి నింగికిని
నేలకు నిండఁగఁ గ్రుమ్మరించుచున్
గ్రొన్ననఁబోండ్లకున్ సొగసు
గూరుచునొక్కవసంతయామినిన్. ౧౭౫

ఉ. పున్నమచందమామ తలఁ
పుల్వలపుల్ మది నింపఁ జల్వరా
తిన్నియ నెచ్చెలుల్ విరులఁ
దీరిచి కూరిచినట్టిసెజ్జ రా
కన్నియ మేను చేర్చి తన
కాంతు ననంతునిదివ్యలీలలన్
సన్నుతి సేయుచున్ బొరయు
సంస్మృతివిస్మృతుల న్మునుంగుచున్. ౧౭౬

క. తద్గతచిత్తంబున నుడి
గాద్గద్యము దోఁపఁ బ్రణయగాథల రోమాం
చద్గతిఁ బాడుచు విభుని జ
గద్గురుఁ గన్నట్లు, కలయఁ గన్న ట్లైనన్. ౧౭౭

ఉ. చిత్తము చెంగలింపఁ దమిఁ
జిందినకోరుకు లగ్గలింపఁ బెన్
దత్తర మావరింప బెడి
దంబుగ నూర్పులు సందడింపఁ గ్రొ
మ్మొత్తనిమేనుదీఁగ విరి
మించువలెన్ బులకింపఁగా బయల్
హత్తి కవుంగిలించి చెలి
యాఁపఁగ దాఁపఁగరాని ప్రేముడిన్. ౧౭౮

క. పలికించి హాసచంద్రిక
లొలికించినయట్లు, చూపు లోలయించి మదిన్
గులికించినట్లు, ప్రాణము
పులకింపఁగ రాగరసవిమోహితమతియై. ౧౭౯

సీ. మొగమోటములు గూర్చి మగిడిపోవకు సుమీ
పలుకెల్ల నమృతంబు చిలుకుచుండె
కనుఁబ్రామికలు గూర్చి కదలి పోవకుసుమీ
నిలువెల్లఁ బులకలు నిండుచుండె

పారవశ్యముఁ గూర్చి పాటిపోవకు సుమీ
తలఁపెల్ల నానంద మొలుకుచుండె
ఆత్మవిస్మృతిఁ గూర్చి యట్టె పోవకు సుమీ
భవమెల్లఁ గోర్కులు పండుచుండె
మఱపుగోలుపకు మింక, నేమఱకు మింక,
తలఁపు ద్రిప్పకు మింకఁ, బోఁదలఁప కింక
నాదుకోను మింక, మన మేక మైతి మింక
సచ్చిదానందలీలాప్రసన్నమూర్తి. ౧౮౦

క. అని ప్రార్థించుచుఁ బరవశ
తను దానోసరించినట్టి తడఁబాటులకున్
మనవులు దెలుపుచుఁ దనవి
న్ననువుల వివరించుకొనుచు నతివ కలంతన్. ౧౮౧

సీ. మలపుకోలేనైతి మలసి నీకై సేఁత
సడలింపఁజేయు నావడఁకుఁదనము
ఆఁచుకోలేనైతి నడరి నీనునుమేను
నొగిలింపఁజేయు నాగగురుపాటు
అడఁచుకోలేనైతి నలమి నీనెమ్మోముఁ
గందింపఁజేయు నాకాఁకయూర్పు
నిలుపుకోలేనైతి నిండి నీచేర్పుకక్కఁ
గరఁగింపఁజేయు నాకంటినీరు

తప్పు గలిగె ననుచు దద్దరిల్లుటె కాని
యేమి చేయవలెనొ యెఱుఁగ నైతి
సర్వకారణుఁడవు క్షమియింప కుందువే
ప్రణయగుణసనాథ ప్రాణనాథ. ౧౮౨

గీ. అని సుఖావేశపరవశ యగుచు బృంద
భవము సార్థకమై తపఃఫలము చేతి
కందినట్లు భావించుచు డెందమందు
నంతకంతకు నానంద మతిశయింప. ౧౮౩

సీ. అభవ నీకర్ఘ్యపాద్యములు గాఁజాలెనే
నిస్సారమైనయీనీటిబుగ్గ
కాంతనీయారాత్రికంబు గాఁజాలెనే
యఱిముఱియైన యీమెఱుఁగుఁబురుగు
విశ్వతోముఖ నీకు విందు గాఁజాలెనే
పేలవంబైన యీపేలగింజ
నాథ నీసంసేవనంబు గాఁజాలెనే
చిందువందైన యీచిన్నిపూవు
పరమదుర్లభమైన నీకరుణ లేక
తావకశ్రీపదాంభోజసేవనమున
నలరు టబ్బునె యీపరమాణువునకు
సత్కృపాధామ దేవతాసార్వభౌమ. ౧౮౪

బృందావనము.

మ. అని యుప్పొంగుచు సాధుపేసరము గా
ఢాశ్లేషముం జెంది కం
దినదో, చక్కనిమేను సందిళుల సం
ధిన్ బల్మిమైఁ జిక్కి సొ
క్కినదో యేమొ యటంచు జాలిగొనుచున్
గీల్కొన్న కేల్దోయి నా
య్యనఁ దప్పించుచు నంతలోనె పతి మా
యంబైన విభ్రాంతయై. ౧౮౫

ఉ. దిగ్గనలేచి నల్దడలఁ
దేటి కనుంగొని జీవితేశ్వరుం
దగ్గఱఁ గానలేక కలఁ
తం బడుచిత్తము దత్తరింపఁగా
నగ్గలమై దురంతవిర
హానలతాపము ముమ్మరింపఁగా
బెగ్గిలి ఱిచ్చపాటున వి
భీతమృగేక్షణ చూచుచుండఁగన్. ౧౮౬

సీ. అంగనాలోకమోహన విగ్రహమువాఁడు
కందర్పశతకోటి కళలవాఁడు
ఘనసారసురభిచందనవిలేపమువాఁడు
రమణీయపీతాంబరంబువాఁడు

శరదిందురమ్యప్రసన్నాననమువాఁడు
తరుణాబ్జపత్రనేత్రములవాఁడు
మధుమాసచంద్రికామధురహాసమువాఁడు
కరుణామయావలోకనములవాఁడు
కులుకునడవాఁడు ముద్దులుచిలుకువాఁడు
నగలరతనాలనెఱినిగనిగలవాఁడు
విరిసరులవాఁడు జందెంపుసిరులవాఁడు
వనితకడ కొక్క శుభమూర్తి వచ్చి నిలిచె. ౧౫౭

సీ. నిలిచినయంత, లోనులికి, నివ్వెఱఁ గాంచి
వెనుకంజ వైచి, నెమ్మనము పదిల
పఱచి, రూపము లేఱుపఱచి, పోలిచి చూచి
కొని, యవ్వగాముల గుఱుతు వట్టి,
ప్రాణేశ్వరుండు గాఁడని నిశ్చయించి, యే
కాంతమం దున్ననాచెంత కీతఁ
డేకతంబున వచ్చెనో కదే యని మనం
బున వితర్కించి, తపోబలంబు
కలిమి నొంటిపాటునకు జంకక, నయంబు
వెలయ, నభ్యాగతస్స్వయంవిష్ణువన్న
పలుకుఁ దలపోసి, యాతనిఁ బలుకరించి
చెలువ సమయోచితముగఁ బూజించుటయును. ౧౫౮

క. ఆతిథ్యంబును గైకొని
భూతలనాథాత్మజాతఁ బొగడుచు మది సం
ప్రీతి మెఱయ దీవించుచు
నాతఁడు మృదువచనరచన నమృతము గురియన్. ౧౮౯

ఉ. ఎవ్వరిదాన వీవు పుర
మెయ్యది నీయభిధాన మేమి యి
ట్టివ్వని నొంటి నుంచి చెలు
లెచ్చటి కేఁగిరి రేయి వెన్నెలన్
బువ్వులసెజ్జఁ జేరి తల
పోసెద వేసుకృతాత్ముఁగూర్చి యో
జవ్వని శ్రోత్రపర్వముగ
సర్వము నాకెఱిఁగింపు మింపునన్. ౧౯౦

క. జపముల నుపవాసములన్
దపముల నియమములఁ బడలినదియే నీమ
వ్వపుమే న్వాడఁబడుసుమలత
కుపమ యగుట కేమి హేతువో కల్యాణీ. ౧౯౧

గీ. ఎంతసర్వార్థసిద్ధుల కేని నాస
రగులుకొలిపించుదుర్లభురాల వయ్యు
నేయభావంబుకొఱకు నీ విటు తపించి
చిగురునెమ్మేను నొగులఁ జేసెదు లతాంగి. ౧౯౨

బృందావనము.

క. నావుడు సముచితగతి మృదు
భావంబును సమధికప్రభావముఁ బలుకుం
బూవులతావుల మెఱయఁగ
నావెలఁదుక యిట్టు లనియె నాతనితోడన్. ౧౯౩.

సీ. ఏడుదీవుల నెల్ల నేలమిఁ బాలించు కే
దారభూదారుండు తండ్రి నాకు
అతనియర్ధాంగి మహాదేవునర్ధాంగిఁ
దలపించు శుభవల్లి తల్లి నాకు
శృంగారమును భక్తి నంగీకరించి వి
శ్వం బెల్లఁ గాంచుటే చదువు నాకు
సకలభూజనసుఖాశ్రయమైన త్రైలోక్య
గురుపాదపీఠమే గుఱుతు నాకు

జపము, లుపవాసములును, బూజావ్రతములుఁ
బసితనమునుండి యలవాటుపనులు నాకు
రాధికాకాంతునకు జగద్రక్షకునకు
రమణిఁ గావలె నని మనోరథము నాకు. ౧౯౪

బృందావనము.

ఉ. నామము బృంద యందు రిట
నాచెలు లుండరు నిత్యముఙ్ బరం
ధామునిఁ గొల్చు చివ్వనము
న న్విహరింతు ననారతంబు; నా
కామితముఙ్ ఘటించుశుభ
కల్పుఁడవే న్వర మిమ్మ; కానిచో
నేమిఫలంబుఁ గూర్చు నిపు
డీవొనరించు వృథాప్రసంగముల్. ౧౯౫

చ. అన విని మొల్కనవ్వ దొలు
కాడుమొగంబునఁ గమ్మగాలి వీ
చినక్రియఁ, బువ్వదేనియలు
చిందినలాఁ, గపరంజివీణ మీ
టినవగఁ గుల్కనెన్నుడి న
టింపఁగ నన్నటనానురూపమో
హనమయదివ్యమూర్తి పరి
హాసము నబ్రముఁ దోఁప నిట్లనెఙ్. ౧౯౬

శా. ఏమేమీ కమలామనోహరుఁడు శ్రీ
కృష్ణుండు నీకంటికిన్
సామాన్యుండయి తోఁచెనే యుగసహ
స్రంబుల్ తపోనిష్ఠ నెం
తో మాహాత్మ్యముఁ గన్నమౌనులును గ
న్గోలేనివిశ్వేశ్వరు
న్నీ ముంగేలిశుకంబుఁ జేసికొని మ
న్నింపం దలం పయ్యో నే. ౧౯౭

శా. ఆలావణ్యవికాస, మాశుభకటా
క్షాలోకసౌభాగ్య,మా
లీలాహాసవిలాస, మాసరస కే
ళీనిర్మలానంద మా
గోలోకంబున గోపగోనివహాముల్
గొల్వంగఁ గొల్వుండు రా
ధాలోలాక్షికిఁ దక్క నన్యసతికిన్
దర్శింపఁగా శక్యమే. ౧౯౮

మ. లలనా యెంతటివెఱ్ఱిదానవు నిరా
లంబుండు, నిత్యుండు, ని
ర్మలతేజోనిధి, నిర్వికల్పుఁడు, నిరా
రంభుండు, నిస్సంగి, ని
శ్చలుఁ, డాఢ్యుం డగుదుర్లభుండు చెలియై
సంబంధియై లోఁగిటన్
నెలవై యుండునె వారిపీఁకరణి
న్నీబోఁటినాబోంట్లకున్. ౧౯౯

చ. అతివ సహస్రశీర్షకుఁ డ
నంతుఁడు గూడ సహార్ణిశంబులున్
శతశతకల్పముల్ భజన
సల్పుచుఁ దత్ప్రియనామమంత్ర సం
తతజపనిష్ఠుఁ డయ్యు శర
ణం బగుతచ్చరణాంబుజద్వయి
స్మతిఁ గనలేక యుండె నఁట
నాఁటికి నేఁటి కొకప్పుడేనియున్. ౨౦౦

సీ. ఇరువదియైనమవే లీయుగంబులు చన్న
నొక్కదేవేంద్రు నాయుస్సు చెల్లు
ఇరువదియెన్మిది యింద్రులకాలంబు
త్రిజగద్విధాతకు దినసమంబు
అట్టిదినంబు లైదాఱులు గడచిన
నాసరోజాసనుమాస మగును
ఆనెలల్ పదియురెండైన వర్షంబగు
బ్రహ్మయు వట్టివత్సరశతంబు
ఇట్టిబ్రహ్మకల్ప మేపరంధాముని
నిమిషమాత్రముగ గణింపఁబడునొ
ఆమహాత్మునెయ్య మది యేడ, మానవ
మానవతి యదేడ మమత యేడ. ౨౦౧

సీ. ధరణియై సర్వభూతముల మోచెడివాఁడు
వాయువై ప్రాణముల్ వోయువాఁడు
తపనుఁడై విశ్వ మంతయు వెలిఁగించువాఁ
డనలుఁడై తేజంబు నినుచువాఁడు
చంద్రుఁడై యోషధీసమితిఁ దన్పెడువాఁడు
జడధియై జీవనం బిడెడువాఁడు
నింగియై భువనముల్ నిలువఁ దావిడువాఁడు
విష్ణుఁడై యన్నింట వెలయువాఁడు

ముజ్జగంబులు నెలకొన్న బొజ్జవాఁడు
మూఁడుమూర్తులకును మొట్టమొదటివాఁడు
తలఁపులకు నందరానిపదంబువాఁడు
చెలువ నీకన్నుసన్నల మెలఁగువాఁడె. ౨౦౨

చ. సకలజగద్విధాత శ్రుతి
సమ్మతకర్మఫలప్రదాత య
ర్భకుఁ డయి పుట్టి గిట్టి
పలుబాముల మోములునాలుగింట నే
యకలుషమూర్తిపాదనఖ
రాగ్రమునే న్గనఁ జాలఁ డట్టినా
యకమణి కేల్ గ్రహింప నగు
నా తగునా నినుబోఁటి బోటికిన్. ౨౦౩

సీ. నెలరేక వెన్నెలల్ నించుచిత్రవినోది
కతివ నీమృదుమందహాస మెంత
చుక్క కొక్కొక్కవన్నెఁ జెక్కించుప్రోడకు
నాతి నీచక్కందనం బదెంత
నల్లమబ్బునఁ దటిద్వల్లు లల్లెడుమేటి
కింతి నీనెమ్మేనికాంతి యెంత
కలవిహంగులగీతముల దిద్దుజాణకుఁ
గలికి నీపలుకుబంగార మెంత

ఖరకరునిచెంత మిణుఁగురుఁబురు వదెంత
అమరగంధర్వయక్షవిద్యాధరాధి
నాథుఁడై దేవదేవాధినాథుఁ డైన
పురుషమణిచెంతఁ బూసంతబోటి యెంత. ౨౦౪

క. సుమలత ఘనతరుసంస
ర్గమె కోరుం గాని యెంతరసమయుఁడైనన్
దమకించునె ఘనమణికై
తమతలకుం దగనికోర్కి తరమే పడయన్. ౨౦౫

చ. తెలివి యతిక్రమించితియొ, మ
తిభ్రమఁ గాంచితియొ, భూతభవ్యముల్
తెలియఁగఁ జాలకో వినుక
లి న్మతిమాలి రమామనోవిభున్
సులభునిగాఁ దలంచి వయ
సుం జెలువమ్మును వమ్ము గాఁగ ని
ట్లలజడిఁ జెందుచుంటి వక
టా నిను నేమనవచ్చుఁ గోమలీ! ౨౦౬

చ. పిలువనిపేరఁటంబునకుఁ
బెత్తనముం గొని వచ్చి, కోరకే
కెలన వసించి, పల్కి, పలి
కించి వినం జవిగానివార్తలన్
దెలుపుట పాడి గా దని మ
దిం దలపోసియుఁ జెప్పుచుంటి నీ
చెలువముఁ జూచి నీయసుఖ
జీవనముం గని జాలిఁజెందుటన్. ౧౦౭

చ. మదికి హితంబు, సత్యమును,
మంగళముల్, సరసం, బమోఘముల్
మృదుమధురంబు, నచ్చమయి
మించినచక్కనియొక్కమాట చె
ప్పెద విను; మిట్టు లూరక త
పించి త్రిలోకమనోజ్ఞరూపసం
పదఁ దులకించు క్రొందలిరుఁ
బ్రాయము వాయము సేయ నేటికిన్. ౧౦౮

సీ. మగువ! సర్వసుపర్వమకుటమాణిక్యమా
లిక లెల్లఁ బాదదీపికలు నాకు
తరుణి! సర్వమనోజ్ఞగిరికాననప్రదే
శము లెల్లఁ గేళిరంగములు నాకు

సఖి! సర్వసౌభాగ్యసౌఖ్యసామ్రాజ్యభో
గము లెల్ల నఖదర్పణములు నాకు
బాల! సర్వానంగకేళీకళారహ
స్యము లెల్ల వశ్యమంత్రములు నాకు
పడఁతి! గుణరూపవిభవప్రభావనిత్య
ధర్మగతు లెల్లఁ బ్రకృతిసిద్ధములు నాకు
నెల్లవిధములఁ జూడంగ నీకు జోడు
నే నగుదు నీకుఁ దగుదువు నీవు నాకు. ౨౦౯

చ. అవనితలాధినాయకుల
యందు సమానులు లేక, యక్షదా
నవగరుడోరగామర గ
ణంబులలో నెన రింత లేక, వై
భవమున కీడు లేక ప్రతి
భన్ వహియించు నను న్వరించి, గా
రవమున మించి, శోభనప
రంపరఁ గాంచి, సుఖింప నెంచుమా. ౨౧౦

బృందావనము.

సీ. అమరనందనముపై నభిలపించెద వఁటే
యామోదలీలావిహారసుఖము
హేమభూధరముపై నిచ్ఛగించెద వఁటే
వరమణీమయధామవాససుఖము
అమృతసాగరముపై ననుమతించెద వఁటే
యాకల్పశీకరాసేకసుఖము
శ్రీచందనాద్రిపైఁ జిత్తగించెద వఁటే
మందగంధానిలానందసుఖము
కుముదహితలోకసుఖముపైఁ గోర్కి గలదొ
కమలభవలోకసుఖముపైఁ గాంక్ష గలదొ
ప్రమథపతిలోకసుఖముపై భ్రాంతి గలదొ
ఏసుఖము గోరెదో తెల్పవే లతాంగి. ౨౧౧

క. తరుణీ! పరిణయకాంక్షన్
హరిఁ గోరి తపించుకంటె నాలోకమనో
హరు, సులభుం, దరుణుని, నను
వరియించి సుఖింపరాదె వాల్లభ్యమునన్. ౨౧౨

క. అని ప్రియమారఁగఁ బలుకుచుఁ
జనవు మెఱయ, సరస కరిగి సాహసగతి న
వ్వనజానన కరకమలముఁ
దన కేలం గీలుకొలుపఁ దమకించుటయున్. ౨౧3

ఆ. అతివ యోసరిల్లి యారక్తలోచన
యగుచుఁ గ్రోధకంపితాధరమున
నాఁగు మాఁగు మనుచు నాతని నదలించి
నిలిపి యాజ్ఞలోనె నిలువరించి. ౨౧౪

క. వేదానుమతంబులు ధ
ర్మాదర్శంబులు హితంబు లనఘంబులు స
త్యోదారంబులు విబుధజ
నాదరణీయంబు లైనయట్టి పలుకులన్. ౨౧౫

సీ. ఓమహాభాగ! నీకీముష్కరత యేల?
మనసు కుదురుచేసికొనుము; నీవు
విప్రకుమారుని విధమున నగపడు
చున్నవాఁడవు; శాంతియుతము లైన
నిగమాధ్యయనసత్యనిష్ఠాతపోవ్రతా
చరణంబులు ధరణీసురవరులకుఁ
బరమధర్మము లని పలుకుదురు గదా! ప
రస్త్రీలఁ గోరి విరాలి గొనుట
యెంత తప్పు! నీవంటివాఁ డిట్లు సేయఁ
దగునె? బ్రహ్మవిదులు తమధర్మబలము
కలిమి జగముల నిలుపుట గలదు; నీ వ
ధర్మపరుఁడవై క్రుంగిపోఁ దలఁచె దేల? ౨౧౬

క. వెలుఁగుఁ గని దీపశిఖఁ బడు
శలభమువలె, నామిషంబుచవిఁ గాలమునన్
మెలివడుమీనమువలెఁ బర
లలనలఁ గామించి చెడఁ దలంచుట లగ్గే. ౨౧౭

క. మతి చెడి యతిసమ్మృతులై
పతివ్రతలఁ గలఁగఁజేయు పాపాత్ములు సం
తత ఘోరనరకముల నా
తతబాధలఁ గాంత్రు చంద్రతారార్కముగన్. ౨౧౮

గీ. క్షణికసుఖదంబు చిరదుఃఖకారణంబు
సర్వనాశంబు పరవధూసంగమంబు
అట్టిపాపంబునకు నొడిగట్టి దూఱుఁ
బడి చెడఁగఁ బ్రాజ్ఞుఁ డెవ్వాఁడు పాలుపడును. ౨౧౯

గీ. ఆగమము లెంచి యాచార మనుసరించి
వర్తనముఁ గాంచి కులగౌరవముఁ దలంచి
భ్రాంతు లెడలించి నావిన్నపము గ్రహించి
పాపమతి డించి పదవయ్య బాపనయ్య. ౨౨౦

ఉ. ఒంటిగ నివ్వని౯ విడిసి
యుంటి నటంచును గూర్మి నెచ్చెలుల్
వెంటను లేరటం చబల
లేమ యటంచుఁ దలంచి బల్మిమై
నంటఁగ నూహ చేసి యడి
యాసల నొందకు బ్రాహ్మణుండ నీ
కొంటెతనంబు సాగు నను ౨౨౧
కొంటివె? లే రనుకొంటె రక్షకుల్?

ఆ. దిగధినాథు లిందె తిరుగుచు నున్నారు
వెలసి యున్నవారు విబుధు లిందె
అఖిలలోకనాథు నానతిచే నిందె
దాఁగి యున్నవాఁడు ధర్మమూర్తి. ౨౨౨

సీ. ఆత్మస్వరూపుఁడై యరయుచుండెను జుమీ
యఖిలేశ్వరుండు నారాయణుండు
జ్ఞానస్వరూపుఁడై సాఁకుచుండెను జుమీ
సచ్చిదానందుండు శంకరుండు
సుమనస్స్వరూపుఁడై చూచుచుండెను జుమీ
చతురాగమజ్ఞుండు జలజభవుఁడు
బుద్ధిస్వరూపమై ప్రోచుచుండెను జుమీ
యఖిలలోకారాధ్య యాదిదుర్గ

ప్రాణిపంచేంద్రియస్వరూపములతోడఁ
గాఁచుచున్నారు సుమి దేవగణము లెల్లఁ
గాపుగడ లేనిచోటు లోకమునఁ గలదె
భ్రాంతిపడుచుంటి వో వెఱ్ఱిబ్రాహ్మణుఁడ !   ౧౧౩

గీ. అంచతెక్కల వెన్నెల లద్దువాఁడు
చిలుకతెక్కలఁ బచ్చలఁ జెక్కువాఁడు
నెమ్మితెక్కలఁ జిత్రముల్ నించువాఁడు
నన్ను నేవేళఁ గాఁచుచున్నాఁడుసుమ్ము !   ౧౧౪

క. బాలుర వృద్ధుల నబలల
నాలంబము లేక తిరుగునసదల నెలమిన్
బాలించుకృపాళుఁడు గో
పాలుఁడు నాపాల నుండఁ బైఁబడఁగలవే ?   ౧౧౫

క. అవివేకంబునఁ బోవకు
మవనిసురు లవధ్యు లగుట నాత్మఁ దలఁచి నీ
యవినయములు సైరించితిఁ
బ్రవిమలమతిఁ గాంచి పోయి బ్రదుకుము విప్రా !

క. అని నొవ్వనాఁడి నయమును
వినయమ్మును మెఱయఁ దెలుపు వెలఁదుకపలుకుల్
విని విననియట్టు లాతఁడు
ఘనమోహాన్మత్తుఁ డైనకై వడిఁ గడఁకన్.   ౧౧౭

క. వెడవెడ నవ్వుచు, బుడిబుడి
నడ తడఁబడ నవ్విలాసనటుఁడు దుడుకునన్
దోడిబుడునుడువుల నుడువుచు
వడివడిఁ జని పడఁతికరము వడయఁ గడఁగుటన్. ౨౨౭

సీ. అమ్మౌనినీమణి యచలశిఖరివలె
నించుకంతయుఁ జలియింపక, హృద
యంబున నడరుకోపానలంబును గోప
నంబు చేసికొని, వినయసునిశిత
వచనంబులందు దివ్యస్వభావంబు దీ
పింపఁ, బ్రశాంతగంభీరవీక్ష
ణముల రక్షణశిక్షణప్రభావంబు లు
ద్యోతంబు లగుచుండ, మాతృమూర్తి
యైనయాదిలక్ష్మివలె, వరాభయకర
కమలయుగళంబు సారించి, కనుబొమముడి
మాత్రనే వాని వారించి, మందలించి
జీవహితధర్మపథము సూచించి, పలికె. ౨౨౮

ఉ. ఓకలుషాత్మ మీదెఱుఁగ
వో మతిఁ దప్పి పరిభ్రమించెదో
కాక యధర్మవృత్తమె సు
ఖం బని చూచి చెడంగ నెంచితో

శ్రీకరు లోకనాథుని వ
 రించినసాధ్విని సాహసంబునన్
దాఁకెదు; పావకోగ్రశిఖఁ
 దాఁకి నశింపఁ దలంపు గల్గెనే. ౨౩౦

క. ఎన్నిగతుల బోధించిన
నన్నా! నీకన్నతల్లి నని యెఱుఁగవుగా!
పున్నెముఁ బాపముఁ గానని
కన్నులుగలనీవు చిన్నకందువుగావే. ౨౩౧

క. అని యింకను నేమేమో
యనఁబోవుచునుండ "ధర్ముఁడాతఁడు సాధ్వీ!"
యని సూర్యదేవుఁ డాలో
వినువీధిం బలుకునంత విస్మయలీలన్. ౨౩౨

గీ. పవన మెడలింప నడఁగినబంతివోలెఁ
గొక్కె మెడలింప ముడిఁగినగొడుగువోలె
మాటమాత్రాననే యక్కుమారమూర్తి
క్రుంగి దిగజాఱి చిన్నారికొమరుఁ డయ్యె. ౨౩౩

ఆ. మన సెఱుంగఁగోరి మతిఁదప్పఁ జేయకే
ధర్ముఁ డింత చిన్నతనముఁ గాంచెఁ
బుణ్యసతుల జెఱుపఁబూనునధర్మదు
ర్మతుల కింకఁ బుట్టగతులు గలవె? ౨౩౪

౭. ఆమోదప్రసూనము.

శ్రీశత్వ వైభవాది
ప్రాశస్త్యైశ్వర్యధుర్య బంధురచర్యా
శ్రీశారదావిహారని
వేశా కల్యాణరామవిపులాధీశా ! ౨౩౫

ఉ. చూచినచూపులోనె పురు
షుం డటులై రవిమండలంబునం
దోఁచినదివ్యవాక్కుల శ్రు
తుల్ చెదరన్ లలితాంగి బృంద సం
కోచము విభ్రమంబు వెలుఁ
గుందనమున్ దనవీక్షణప్రభా
వీచికలం బయల్పడ ది
విన్ భువిఁ గాంచుచు నున్నయంతలోన్. ౨౩౬

ఆ. తొలిపలుకులతోడ నలుమొగంబులవేల్పు
గణముతోడ మూఁడుగనులవేల్పు
విబుధకోటితోడ వేయుగన్నులవేల్పుఁ
గలసి వచ్చి యెదుట నిలుచుటయును. ౨౩౭

క. వారిహతాద్రమనంబును
వారిసముద్వేగభరము వారి తెలుంగున్
వారివిలోకనభంగియు
వారిజముఖి కాంచి బొమ్మవాటి వెఱఁగునన్. ౨౩౮

క. కిమ్మనఁగా నేరక కేల్
దమ్ములు జోడించి నిటలతటి నిలిపి విలో
కమ్ముల భయభక్తులు విన
యమ్ము నయము వెలయ వెలఁది యట్టె నిలుచుటన్.

క. పరమహితంబుగ జగముల
భరియించెడిధర్మమూర్తి పసిబాలుండై
పొరలాడుట సుర లామెడఁ
గరుణామతిఁ జూచి చూచి కలఁగుచు నుండన్.౨౪౦

సీ. పరమేష్ఠి యబ్బాలు నరసి నెమ్మనమునఁ
 గరుణారసము పొంగి వఱదవాఱ
జీవకోటుల నెల్లఁ జిత్రించు మొత్తని
 తన కేలుదోయి నాతని గదించి
యాగమపావనం బైన పేరురమున
 యజ్ఞసూత్రముచెంత హత్తుకొలిపి
తనలోకజనకత్వమును జూపుచూపులఁ
 బరఁగించి యాచిన్నిపాపఁ గనుచు

అమరవరు లెల్లఁ దనవెంట నంటి రాఁగ
నల్ల నల్లన నరిగి యయ్యతివ దరిసి
బాలుఁ డగుధర్మః జూపుచు జాలిఁగొలిపి
హితమహితభాషణంబుల నిట్టు లనియె. ౨౮౧

గీ. ఓసతీమణి! వసుధయు నుడుగణంబు
నయ్యనంతుండుఁ జంద్రసూర్యగ్రహములు
విశ్వ మంతయు నితనిచే వెలయుచుండుఁ
గాన నీధర్మమూర్తిని గావు మమ్మ! ౨౮౨

ఆ. అనుచు విన్నవించునబ్జాసనునిభాష
ణముల ననుకరించి యమరవరులు
లోకధర్మరక్షణాకులచిత్తులై
పడఁతి వేఁడుకొనఁగఁ దొడఁగి రంత. ౨౮౩

క. జగములు సుస్థిరములుగా
జగతిన్ జీవులకు సౌఖ్యసంపద లొలయన్
జగము వెలిఁగించునీతని
మగువా! మన్నింపు మని యుమాపతి గోరెన్. ౨౮౪

క. తల్లీ! నీయభిమతములఁ
జెల్లింతుము గాని కరుణచే నీధర్మున్
దొల్లిటివలె నిలిపి నిలుపు
మెల్లజగంబుల నటంచు నినుఁ డర్థించెన్. ౨౮౫

ఆ. జనని ! నీవు ధర్మసంస్థాపనమునకై
తపము చేసి మహిమఁ దనరినావు
ధర్మశిక్ష సేయఁ దగ దమ్మ నీ కని
యాదరమున శేషుఁ డానతిచ్చె. ౨౪౬

ఆ. నలినభవునియాజ్ఞఁ దలఁ దాల్చి నిన్నుఁ బ
రీక్ష చేయ వచ్చె నింతె కాని
యితఁడు నిరపరాధి యితనిఁ బ్రోవు మటంచు
నర్థి వేఁడుకొనియె నమృతకరుఁడు. ౨౪౭

ఆ. తపముకలిమివలన ధర్మంబుఁ గని, తపః
ఫలము ధర్మబలమువలనఁ గాంచి
జీవు లలరుచుండ్రు గావున నీధర్మ్మఁ
బ్రోవు మమ్మ యనియె దేవవిభుఁడు. ౨౪౮

క. ధర్మబలంబుననే స
త్కర్మంబుల కెల్ల ఫలము గలుగును గానన్
ధర్మవతీ ! కరుణామతి
ధర్మ్మని వెలయింపు మని యుదధిపతి వేఁడెన్. ౨౪౯

ఆ. ధర్మయుక్తి జగతి ధన్యంబుగాఁ జేయ
ధర్మబుద్ధిఁ గాంచి తపము చేసి
ధర్మసిద్ధిఁ గోరుతల్లి ! యీధర్మ్మని
దేర్పు మనుచు వాయుదేవుఁ డనియె. ౨౫౦

ఆ. ధర్మమూలమునను కర్మఫలంబుల
కొలఁదు లెఱిఁగి జీవకోటి కెల్ల
నొసగుచుండు నాకు నూఁతగా ధర్మంబు
నిమ్మటంచు దక్షిణేశుఁ డడిగె. ౨౫౧

క. మాతా! భారతభూమి స
నాతనధర్మార్జనంబునకుఁ బుట్టిన వి
ఖ్యాతచరిత్రవు ధర్మ
జ్యోతిం గాపాడు మనుచు శుచి వచియించెన్. ౨౫౨

ఉ. ఈగతి వేఱువేఱ వచి
యించి యధర్మభయంబునన్ మహా
భాగులు దేవముఖ్యులు శు
భప్రతిపాదకులై స్వధర్మర
క్షాగతిఁ గోరి వేఁడుటయు
క్ష్మాపతినందన బృంద యద్భుతో
ద్వేగభయప్రకంపితమ
తిన్ దివిజావళిఁ గాంచి మ్రొక్కుచున్. ౨౫౩

క. కనుదమ్ములఁ గరుణాశ్రులు
దొనఁకాడఁగ నెలుఁగుఁబలుకుఁ దొట్రిల, నయ్యో
యని నలువచేతిబిడ్డం
దనచే నందుకొని నెమ్మనము తల్లడిలన్. ౨౫౪

చ. అనఘచరిత్రులార ! దివి
జాధిపులార ! యితండు ధర్మరా
జని మును పేనెఱుంగ; నన
యంబున నాకడ సంచరించుటన్
మనసు మరల్పఁ బూని నయ
మార్గమునన్ మెలఁగింప నెంచి ప
ల్కినపలు కింతచేసెఁ; దిల
కింపరె నాయెడ దోస మున్నదే ! ౨౫౫

క. పరతత్త్వవేదులకు నన్
బరీక్ష చేయంగ నింత పనిఁగొనవలెనే ?
ఎఱుఁగక జరిగినపనికై
మెఱేఁగి వగవవలసె నిప్డు డిందఱ మిచటన్. ౨౫౬

క. నాకును మీకును నైష్ఠిక
లోకంబునకున్ సమస్తలోకంబులకున్
శ్రీకరుఁ డగునీధర్ముని
వైకల్యంబును సహింప వశమే యకటా ! ౨౫౭

గీ. లోకవిభులార ! మీశుభాలోకనమున
విశ్వలోకేశ్వరునికృపావీక్షణమున
మహితసత్వంబుఁ గని లోకమంగళముగఁ
బూని యీధర్ము వరిష్ఠుఁగా నొనర్తు. ౨౫౮
ధణ

క. అని పలుకుచు బాలుని గ్రొ
న్నన గద్దియ నిలిపి, నెమ్మనమున జగన్నా
థుని నిలిపి, తపశ్శక్తిఁ
గనుదమ్ముల నిలిపి పూన్కి గడలుకొనంగన్. ౨౨౯

గీ. నేను గావించుతపమును నేనొనర్చు
శ్రీమహావిష్ణుపూజలు సేవనములు
నిత్యసత్యంబులేని యీనిమిషమందె
ధర్మమూర్తి వర్ధిష్ణుఁడై తనరుఁ గాత ! ౨౩౦

గీ. నాతపోనియమంబులు నావ్రతములు
విమలములు సత్యములు నయి వెలయునేని
పావనం బగునాపుణ్యబలమువలన
ధర్మమూర్తి వర్ధిష్ణుఁడై తనరుఁ గాత ! ౨౩౧

గీ. ఆదివిష్ణుండు నిత్యసత్యాత్ముఁ డగుట
ఆమహేశుండు శివుఁడు జ్ఞానాత్ముఁ డగుట
సత్యమే యగునేని యీక్షణమునందె
ధర్మమూర్తి వర్ధిష్ణుఁడై తనరుగాత ! ౨౩౨

గీ. ప్రకృతి బ్రహ్మయు సర్వసుపర్వగణము
యజ్ఞముఁ దపంబు సత్యంబు లయ్యెనేని
భువనకల్యాణమూర్తి యీపుణ్యమూర్తి
ధర్మమూర్తి వర్ధిష్ణుఁడై తనరుఁగాత ! ౨౩3

ఆ. అనుచు లోకమంగళాలోకనములతో
దివ్యభక్తియోగదీక్షతోడ
శ్రుతిహితంబులైన శుభవచనంబులఁ
బరమసాధ్వి బృంద పలుకునంత. ౨౬౪

క. సత్యవతీ ! నీపలుకులు
సత్యంబులు, నీతపంబు సత్యము, నీస
త్కృత్యంబులు సత్యంబులు
సత్యము సత్య మనుపలుకు చదలం దోఁపన్. ౨౬౫

క. సురబృందంబులకంటం
బోర దీసినయట్లు ధర్మపురుషుఁడు పొదలెన్
బరమాద్భుతముగ మింటన్
దెరఁ దీసినయట్లు కృష్ణదేవుఁడు తోఁచెన్. ౨౬౬

క. సురలోకపారిజాతము
లరవిరినెఱదేనెసోన లత్తఱిఁ గురియన్
సురనయనసారసంబులు
సరసానందాశ్రుమధురసంబులు గురిసెన్. ౨౬౭

సీ. ఆనందతరళభవ్యాలోకనమునుండి
కరుణామృతరసంబు గడలుకొనఁగ
మహితసుందరమందమధురహాసమునుండి
యామోదచంద్రిక లలముకొనఁగ

బృందావనము.

కమనీయదివ్యమంగళవిగ్రహమునుండి
సమ్మోహనప్రభల్ గ్రమ్ముకొనఁగ
అతిలోకవిమలకల్యాణతేజమునుండి
ప్రజ్ఞానవిద్యుతుల్ ప్రబలుకొనఁగ
వరదుఁడు పరాత్పరుఁడు భక్తవత్సలుండు
విశ్వనాథుండు దేవదేవేశ్వరుండు
లోకరక్షకుఁ డైనగోలోకవిభుఁడు
సాధ్వి యగుబృంద కపుడు సాక్షాత్కరించి. ౨౬౮

శా. ఓకల్యాణి! భవచ్చరిత్రము పవి
త్రోదారమై, ధర్మర
క్షైకాధారమునై, సుపర్వహృదయా
హ్లాదామృతాసారమై,
యాకల్పంబును లోకమంగళమయో
దాహారమై, నిత్యసు
శ్లోకంబై విలసిల్లుఁగాత భువన
స్తుత్యంబు సత్యంబునై. ౨౬౯

బృందావనము.

క. దేవీ! నీజపతపములు
నీవిజ్ఞానైకభక్తినియమవ్రతముల్
పావనములుఁ ద్రిభువనసం
భావనములు నయ్యెఁ బుణ్యపరిపక్వములై. ౧౭౦

ఆ. సాధ్వి! నీతపంబు సార్థకం బగుఁగాత!
విమలధర్మదీక్ష వెలయుఁగాత!
సాధుభక్తి నిత్యసాఫల్య మగుఁగాత!
యభిమతార్థసిద్ధు లమరుఁగాత! ౧౭౧

క. ఏణాక్షి నిట్లు తనుపుచు
వైణవగానానుమోది వరదుఁడు హరి క
ల్యాణకరంబున లీలన్
బాణిగ్రహణంబు చేసె భవముఖు లలరన్. ౧౭౨

క. హరి యీగతిఁ, గరుణింపఁగఁ
బరమానందమున బృంద పరవశయై శ్రీ
చరణంబుల భవసాగర
తరణంబుల వ్రాలి భక్తితాత్పర్యమునన్. ౧౭3

మంజరి.

ఓసర్వలోకేశ! యోసత్ప్రకాశ!
హృదయేశ! నిన్నుఁ గోరి యున్నాళ్ళకైన
ఈశైలవాహిని యింకి పోకుండ
నమృతార్ణవము చేరె నంతియే చాలు;

ఈమల్లెవిరిదండ యెండి పోకుండ
నమృతమూర్తి వహించె నంతియే చాలు;
ఈయల్పతమరేణు వెగసి పోకుండ
నమృతతేజముఁ గాంచె నంతియే చాలు;

కాలజీమూతనిర్గతవారికణము
కమనీయనవమౌక్తికం బైనయట్లు
అవనిగర్భానుతప్తాంగారకణము
సదమలామూల్యవజ్రం బైనయట్లు

పంకనిర్మగ్నదుర్బలకీటకంబు
కల్యాణవిజయశంఖం బైనయట్లు
నాపుణ్యమునఁ జేసి నాజీవితేశ!
నీదర్శనముఁ జేసి నే ధన్య నైతి. ౨౭౪

సీ. శ్రుతిసమ్మతంబుగా నుతియింతు నందునా
యక్షరోక్తుల కైన నందరావు
ఆర్యసమ్మతముగా నర్చింతు నందునా
బ్రహ్మవాదులకు నైనఁ బట్టువడవు
సిద్ధసమ్మతముగా సేవింతు నందునా
దివ్యదృష్టులకైనఁ దెలియరావు
జ్ఞానసమ్మతముగా ధ్యానింతు నందునా
ప్రజ్ఞానిధులకైనఁ బాలుపడవు
పరమపురుషు నిన్ను భక్తిఁ బ్రేమించుట
కంటె వేఱు యేమి గలదు నాకు
కూర్మి వెలయ నేలుకొంటివి చాలదే
ప్రణయగుణసనాథ ప్రాణనాథ ! ౨౭౫

సీ. ప్రేమించి సాక్షాత్కరించితి చాలదే
దేవేశ ! యేమి శోధింతు నింక
తిలకించి యాశీర్వదించితి చాలదే
హృదయేశ ! యేమి ప్రార్థింతు నింక

దీవించి మదిఁ బ్రసాదించితి చాలదే
జీవేశ ! యేమి భాషింతు నింక
తేలించి కేలి నందించితి చాలదే
చిత్తేశ ! యేమి వాంఛింతు నింక
నిన్నుఁ బడయుకంటె నీమెచ్చుఁ గొనుకంటె,
నీపదంబుఁ గొలిచి నిలుచుకంటె,
నెలమిఁ గాంచుకంటె నేమి కావలె నింకఁ
బ్రణయగుణసనాథ ప్రాణనాథ ! ౨౭౬

క. బృందాదేవి యమందా
నందంబున నిట్టు లాత్మనాథుని జగదా
నందకరు న్నందకధరు
నందితుఁ గావించి నుతు లొనర్చుచు నుండెన్. ౨౭౭

క. మనమున సంకోచము, వ
ర్తనమున వినయంబు, దృక్పథంబున భయభ
క్తినయంబులు దోఁపఁగ నొ
య్యన ధర్మవిభుండు చని కృతాంజలి యగుచున్.

గీ. అమ్మ నీయెడ విధినియోగమ్మువలన
నాయొనర్చినయపచారనటనమునకు
నాగ్రహింపక దయఁ జూడు మాదరించి
తనతనయుతప్పు మన్నించు తల్లికరణి. ౨౭౯

ఉ. నన్ను సురేశ్వరాదుల న
నంతవిరించిమహేశ్వరాదులన్
గిన్నరసిద్ధసాధ్యనర
కింపురుషాదుల నెల్లజీవులన్
గన్నమహానుభావు నధి
కంబగుభక్తినియుక్తి నాధుగాఁ
గన్నసతీమతల్లివి జ
గమ్ములతల్లివి తల్లివే గదా ! ౨౮౦

క. కన్నమ్మవు నను దయతోఁ
గన్నమ్మవు పలుకులోనె కందుగ నన్నున్
గన్నమ్మవు పెంపున నుతిఁ
గన్నమ్మవు గావె దేవగణములచేతన్. ౨౮౧

క. అనునంతలోనె వనజా
ననుఁ డో ధర్మస్వరూప! సత్యము నీప
ల్కినపల్కు; నీకు వీరలు
జననీజనకు లనుమాట సార్థకమె సుమీ! ౨౮౨

ఆ. ధర్మకర్త వైన త్రైలోక్యపతి కీవె
ధర్మపత్ని యగుచు ధర్మయుక్తి
ధర్మసాధనమున ధర్మరక్షణమున
ధర్మమాత యగుచు ధన్య యయ్యె. ౨౮౩

క. ఈవిధి శుభవచనము వా
గ్దేవీవల్లభుఁడు వలుక దిక్పతులు మహా
దేవుఁడు దేవగణంబులు
భావంబున హర్ష మంది పరిపరిగతులన్. ౨౮౪

ఆ. పరమసాధ్వి బృంద భక్తిప్రపత్తిని
వరదు భక్తలోకవత్సలతను
దలఁచి తలఁచి యొడలు పులకింప జయజయ
ధ్వనుల నుతులు సలిపి తనిసి రపుడు. ౨౮౫

బృందావనము.

సీ. ఆశాపతులచిత్త మలరారె, నప్పుడే
దివ్యానుభూతి సిద్ధించినట్లు
సురనాథుభావంబు సుఖియించె, నప్పుడే
స్వర్గాధిపత్యంబు వచ్చినట్లు
కైలాసపతిమోము కళఁగాంచె, నప్పుడే
యైశ్వర్యసంసిద్ధి యైనయట్లు
జలజాసనునియాత్మ తెలివొందె, నప్పుడే
యమర బ్రహ్మానంద మబ్బినట్లు

భక్తరక్షణమును ధర్మపాలనమును
విశ్వలోకేశ్వరునికృప వెలయుకతన
నపుడె కల్యాణసుముహూర్త మైనయట్లు
త్రిభువనంబులు సుప్రహర్షితము లయ్యె. ౨౮౫.

౮. ఆనందఫలము.

క. శ్రీదేవీసన్నిభశుభ
వేదవతీసత్కళత్ర విమలచరిత్రా
ఆదర్శవిబుధసుకవిని
వేదితనయతత్త్వ సాధువినుతవశిత్వా. ౨౮౭

ఉ. వారిజగర్భముఖ్యసుర
వర్గమువిన్నప మాదరించి, కే
దారనృపాలుకోర్కి ఫలి
తం బొనరింపఁగ నిచ్చగించి, బృం
దారమణీశిరోమణి హి
తంబొనఁగూర్పఁగ నెంచి, భక్తమం
దారుఁడు సమ్మతించె విహి
తంబుగఁ బెద్దలు పెండ్లి సేయఁగన్. ౨౮౮

క. కమలాసనుండు పెండ్లికి
సుముహూర్తము నిశ్చయింప క్షోణిపతి ప్రమో
దమునం బరిణయశుభకా
ర్యములం దీర్పింపఁ దొడఁగె నతిశీఘ్రముగన్. ౨౮౯

బృందావనము.

క. శ్రీరమణీయశుభాలం
కారంబై రథతురంగగజభటజనసం
చారోదారంబై కే
దారపురం బలరె సమ్మదప్రోజ్జ్వలమై. ౨౯౦

క. పురము మొదలుపవనాంతము
వఱకున్ బందిళ్లు వైచి వసనగృహంబుల్
వరుసగ వెలయించి యలం
కరణము గావించి రవనికాంతుఁడు మెచ్చన్. ౨౯౧

ఉ. ఆంతరికప్రమోదమధు
రాస్యవిలాసముతో, సమస్తసా
మంతులతోఁ, బురోహితుల
మంత్రుల బంధులతో, స్వకీయశు
ద్ధాంతజనంబుతోఁ, బరిజ
నావళితో, విభవంబుతో మహీ
కాంతుఁడు యామునప్రమద
కాననగేహముఁ జేరెఁ బేర్మితోన్. ౨౯౨

క. కేదారునియానతిఁ బ్రా
సాదంబులు మండపములు సదనాంతరముల్
వేదికలు నిలిపి రవ్వని
వీదులు దీర్పించి పెండ్లివిడుదులు గాఁగన్. ౨౯౩

శా. ఆకేదారమహామహీరమణుఁ డ
త్యానందమేపారగా
లోకాధీశ్వరుఁ గృష్ణుఁ బెండ్లికొడు క
ల్లుం డంచు బృందావన
శ్రీకల్యాణనికేతనంబునకు వేం
చేయంగ నర్థించి భ
ద్రాకారు న్విడియించె నందు విబుధా
హ్లాదానుమోదంబుగన్. ౨౯౪

సీ. పాకవైరికి మణిప్రాకారసౌధంబు
కీలికి రత్ననికేతనంబు
సమవర్తికిఁ బ్రవాళసౌభాగ్యసదనంబు
నిర్ఋతికి హేమసుందరగృహంబు
అంబునాథునకు ముక్తానంతధామంబు
ననిలున కింద్రనీలాలయంబు
రాజరాజునకుఁ జంద్రప్రభాభవనంబు
నిందుమౌళికి రౌప్యమందిరంబు
తక్కుఁగల దేవమానవదానవాది
ముఖ్యులకు వారివారియామోద మెఱిఁగి
యుచితవసతులఁ గల్పించి యుచితగతుల
సత్కృతులఁ జేసెఁ గేదారజనవిభుండు. ౨౯౫

బృందావనము.

ఆ. సరసిజాసనునకు శారదానిలయంబు
అఖిలమునుల కాగమాశ్రమములు
వేలువేల నొసగి విడుదలు గావించి
ముదము నొందె భద్రమూర్తి యగుచు. ౨౯౬.

సీ. శ్రీకరానంతసుశ్రీకమై ప్రేఁకమై
వైకుంఠ మిచటికే వచ్చె నేమొ
వరసర్వమంగళావాసమై యాసమై
కైలాస మిచటనే ప్రాలె నేమొ
ధర్మకర్మక్రియాదక్షమై దీక్షమై
విధిపురం బిచటనే విడిసె నేమొ
ఆమోదకల్పకారామమై ప్రేమమై
సురపురం బిచటికే జరిగె నేమొ
కాకయున్న నియ్యామునసైకతములు
నీసుమోద్యానతరులతావాసములును
భువనకల్యాణవైభవస్ఫూర్తిఁ గాంచి
సిద్ధసంకల్పసౌభాగ్యసీమ లగునె? ౨౯౭

సీ. వేయిరూపము లున్నవో యేమొ యాతఁడే
కానంగఁబడు నెల్లకడలఁ దానె
వేయినేత్రము లున్నవో యేమొ యాతఁడే
తిలకించు నెల్లబంధులను దానె

వేయిహస్తము లున్నవో యేమొ యాతఁడే
సవరించు నెల్లకర్జములుఁ దానె
వేయిశక్తులు లున్నవో యేమొ యాతఁడే
మెలఁగించు నెల్లకార్మికులఁ దానె
విశ్వవిభుఁ డల్లుఁ డగు నన్న వేడ్కచేత
విశ్వమయుఁ డయ్యెఁ గేదారవిభుఁ డటంచు
వినుతి సేయంగఁ దొడఁగిరి విస్మయమున
బృంద పెండ్లికి వచ్చిన పెద్ద లెల్ల. ౨౯౮

సీ. నవరత్నఖచితకాంచనకిరీటంబుపై
శిఖిపింఛదీధితుల్ చెంగలింప
మణికుండలప్రభామయలలాటంబుపైఁ
దిలకసుందరరుచుల్ తొలకరింప
కౌస్తుభగ్రైవేయకలితవక్షంబుపై
వనమాలికాకాంతు లినుమడింప
జలదసన్నిభశుభశ్యామలాంగంబుపైఁ
గనకాంబరద్యుతుల్ కందళింప
భువనమోహనకల్యాణమూర్తి యగుచు
సామమంగళవాద్యఘోషములతోడ
వెడలెఁ బురమేఁగ సుముహూర్తవేళ గాఁగ
విహగవాహనారూఢుఁడై విశ్వవిభుఁడు. ౨౯౯

క. భేరీకాహళశుభవా
ద్యారవముల దివ్యదీపికాలోకములన్
సారశ్రుతిఘోషల సుర
నారీనృత్యములఁ బట్టణము శోభిల్లెన్. 300

సీ. కిన్నరీశ్రుతు లాలకించి వీడఁగ లేము
సురసుందరులయాట చూచు టెపుడొ
విబుధసంగీతముల్ వినుట మానఁగ లేము
గాంధర్వసత్కళల్ గాంచు టెపుడొ
దివిజబృందంబుతోఁ దిరుగ కాఁగఁగ లేము
భక్తసంఘంబుతోఁ బాడు టెపుడొ
మునివరేణ్యులఁ జేరి మ్రొక్కకుండఁగ లేము
శ్రీకృష్ణదేవుదర్శించు టెపుడొ
అనుచుఁ బ్రజ లుత్సవాలోకజనితసంభ్ర
మాద్భుతానందపారవశ్యాత్ము లగుచుఁ
జూచినదె చూచి చేరినచోటె చేరి
విభ్రమించుచు నుండిరి విరతి లేక. 301

గీ. అవనిపై దివ్యరథవాహనాళివలన
నాకసంబున సురవిమానాళివలన
భవ్యమణిధగద్ధగ లేవొ, బాణసంచు
రవనిగన్నిగ లేవొ యేర్పడక యుండె. 302

క. ఊరేఁగుచుండె దివ్యా
కారుఁడు శ్రీకృష్ణమూర్తి ఘనవిభవముతోఁ;
రారే! చూతము నెచ్చె
లారా! యని పిలుచుకొనుచు లలనలు వేడ్కన్. 303

క. లీలాసదనాంతరములఁ
గేళీభవనాంగణముల గృహపార్శ్వములన్
జాలకముల నిలువంబడి
యాలోకింపంగఁ దొడఁగి రానందమునన్. 304

సీ. నెమిలిపింఛమున వన్నెలు దీర్చునో యేమొ
తమకించి కనె నొక్క తరళనయన
కుండలంబుల మెఱుంగులు దేర్చునో యేమొ
తిలకించి కనె నొక్క లలితహాస
వనమాలికకుఁ గ్రొత్తవలపు చేర్చునో యేమొ
పులకించి కనెనొక్క పువ్వుఁబోణి
పొంబట్టుచేలపైఁ బూలు గూర్చునో యేమొ
తులకించి కనె నొక్క తోయజాస్య
త్రిజగతీమోహనాకృతి దిద్దునేమొ
యనిమిమత్వంబుఁ గనె నొక్క యబ్జపాణి
యఖిలమోహన శుభలీల లద్దునేమొ
పారవశ్యంబుఁ గనె నొక్క ప్రణయహృదయ. 305

గీ. భువనమోహను శ్రీకృష్ణమూర్తిఁ గాంచి
భక్తి ప్రభవింపఁ బ్రణయంబు పల్లవింప
నగరసుందరతరుణీజనంబులెల్ల
విభ్రమాలోకనానందవివశలైరి. ౩౦౬

గీ. వైభవము మీఱ నూరేగి వచ్చుచున్న
యల్లుఁ డగుకృష్ణదేవు నత్యాదరమున
సర్వసామంతనృపులతో సర్వబంధు
హితజనముతోడఁ గేదారుఁ డెదురుకొనియె. ౩౦౭

సీ. ఐరావతము గాక యాశాగజము లెల్లఁ
గరియూథములతోడఁ గలసిపోయె
ఉచ్చైశ్శ్రవముగాక యున్నయశ్వము లెల్ల
హయసంచయంబుతో హత్తిపోయె
రంభగాక సురోరమణీగణం బెల్ల
వారసుందరులతోఁ జేరిపోయె
దిక్పాలకులు గాక దివిజసంఘం బెల్ల
క్షోణీసురులతోడఁ గూడిపోయె
వరవిభవలీలఁ బుర మేఁగి తరలివచ్చు
కృష్ణదేవునిఁ గేదారనృపవరుండు
ఎల్లపరివారములతోడ నెదురుకొనఁగ
నిరుతెగలవారలును జేరి యేకమైరి. ౩౦౮

గీ. అడుగుదామర విమలగంగామృతంబు
అక్షిపద్మంబులను గరుణామృతంబు
గురియు త్రైలోక్యవిభునకు ధరణివిభుఁడు
పానకం బిచ్చి పూజించె భక్తిమీఱ. ౩౦౯

క. ఆదివిజప్రముఖులు నా
స్వాదించిరి దేవతాప్రసాదము గాఁగన్
భూదయితుఁ డిచ్చుపానక
మాదరమున నొసఁగునట్టి దమృతము కాదే! ౩౧౦

క. ఆచార్యానుమతిన్ లో
కాచారము ననుసరించి యల్లుని నపు డి
ష్టాచరణంబులఁ దనుపుచు
నాచక్రాంతక్షమాతలాధిపుఁ డెలమిన్. ౩౧౧

గీ. శుభసమారోహములతోడ నుభయపక్ష
బాంధవులతోడ భూరివైభవముతోడ
మన్ననలతోడఁ బరిణయమందిరమున
శ్రీవిభుని భూవిభుఁడు ప్రవేశింపఁజేసె. ౩౧౨

క. చతురగతులఁ గావించిరి
లతాంగు లపు డలరి మంగళస్నానంబుల్
చతురాననానుమతమున
శ్రితజనమందారుఁ డైన శ్రీకృష్ణునకున్. ३०३

గీ. తల్లి శుభవల్లి యానందవల్లి యగుచుఁ
బెద్దముత్తైదువలతోడఁ బ్రేమ మీఱ
సేస లిడి చిన్నిబృంద నాశీర్వదించి
తానె చేయించె మంగళస్నానములను. ३०४

ఉ. పీనులఁ గమ్మక్రొవ్విరులు
వెట్టి, మొగమ్మున బొట్టు వెట్టి, క
న్గోనలఁ జాఁదు వెట్టి, సిరి
గుల్కఁగఁ జెక్కునఁ జుక్క వెట్టి, నున్
వేనలి చుట్టి లేనగవు
వెన్నెలపువ్వులుగట్టి, యద్దమున్
జేనిడి, పెండ్లికూఁతురుగఁ
జేసిరి సుందరిబృంద నెచ్చెలుల్. ३०५

క. మంగళవాద్యరవంబు లె
సంగ, విధిత్రిదశమౌనిసామశ్రుతులు
పొంగఁగఁ బరిణయపీఠము
నంగీకారంబు చేసె హరి శుభవేళన్. ౩౧౯

క. బ్రహ్మర్షులు దేవర్షులు
బ్రహ్మతపస్తేజు లైనపరమమునీంద్రుల్
బ్రహ్మయుఁ బుణ్యాహంబుల
బ్రహ్మత్మకుఁ గృష్ణుఁ దేర్చి ప్రణుతించుటయున్.

సీ. చతురాననుఁడు పురోహితుఁడుగా దేవర్షి
బ్రహ్మర్షులు సదస్యరాజిగాఁగ
శంకరప్రముఖనిర్జరులు బంధువులుగా
నార్యాదిసతులు పుణ్యాంగనలుగ
సకలదిక్పాలకుల్ సామంతనృపులుగా
సాగరుల్ వాహినీశ్వరులు గాఁగ
గంధర్వనాయకుల్ గాయకోత్తములుగా
నప్సరోగణము వారాంగనలుగ

విశ్వవిభవంబు దీపింప వెలసియున్న
కృష్ణదేవునిచరణ నీరేరుహాములు
భర్మపాత్రంబునను జేర్చి ధర్మపత్ని
జలము లిడ నభిషేకించి జనవిభుండు. ౩౧౮

క. శ్రుతిసమ్మతముగ గంధా
క్షతములఁ బుష్పములఁ బూజఁ గావించి శుభా
న్వితవస్త్రభూషణంబుల
నతిముదమున నొసగి భక్తి నానతుఁ డగుచున్. ౩౧౯

క. ధన్యుఁడు సకలప్రభుమూ
ర్ధన్యుఁడు కేదారవిభుఁడు దైవతమణికిన్
మాన్యునకుఁ గృష్ణవిభునకుఁ
గన్యాదానంబు చేసె ఘనవిభవమునన్. ౩౨౦

ఆ. మఱియు సార్వభౌమమహితవైభవముతో
విబుధభూమిదేవవితతి కెల్ల
భూరిదక్షిణలను భూగోహిరణ్యాది
దానతతులఁ జేసి తనిపె నంత. ౩౨౧

ఆ. సకలదేవమునుల స్వస్తివాక్యములతో
విశ్వసమ్మతముగ విధిహితముగ
సాధ్వియైనబృంద సహధర్మిణిగ నెంచి
లోకనాథుఁ డెలమి స్వీకరించి. ౩౨౨

ఉ. కట్టులులేనియంబుధులఁ
గట్టఁగఁ, దారకలన్ గ్రహంబులన్
గట్టఁగఁ, గోటికోటిభువ
నంబుల నాకసమందు వ్రేలఁగాఁ
గట్టఁగఁ జాలుసూత్రములఁ
గల్పనఁ జేసినసూత్రధారి, తా
మెట్టెలు వెట్టి మోదమున
మంగళసూత్రము గట్టె బృందకున్. ౩౨౩

సీ. కల్యాణకౌముదీకళ యీవరారోహ
సౌభాగ్యమోహనచంద్రుఁ డితఁడు
వరరూపలావణ్యసరసి యీలలితాంగి
యానందమయరాజహంస యితఁడు

బృందావనము.

ఉద్యత్ప్రకాశవిద్యుద్వల్లి యీతల్లి
సంజీవజలధరశ్యాముఁ డితఁడు
శృంగారమధువన శ్రీదేవి యీదేవి
భువనప్రమోదమాధవుఁ డితండు

సార్వభౌముఁ డితఁడు చక్రవర్తిని యీమె
యితని కీమె యీమె కితఁడు తగుదు
రనుచుఁ బరిణయోత్సవానందచిత్తులై
ప్రస్తుతించి రఖిలపారిషదులు. 3 ౨౮

క. శ్రీకల్యాణానందో
త్సేకంబున సుప్రఫుల్లచిత్తాబ్జుండై
శ్రీకృష్ణుఁడు లీలాలో
కాకలనంబున దరస్మితాననుఁ డగుచున్. 3 ౨౯

సీ. పార్వతీపతి కిచ్చె బాలేందుమకుటంబు
రూపించి కడకంటిచూపుతోనె
భారతీపతి కిచ్చె భర్మాబ్జభవనంబు
తేలించి దివ్యాంగలీలతోనె

నాకాధిపతి కిచ్చె నవసుధాకలశంబు
మెఱయించి చిఱునవ్వుతరఁగతోనె
వాహినీపతి కిచ్చె వజ్రకంకణములు
సారించి పదవిలాసంబుతోనె

అఖిలపారిషదుల కభిమతార్థము లిచ్చె
సంగ్రహించి కేలిసన్నతోనె
క్రొత్తపెండ్లికొడుకు గోలోకనాథుండు
బృందప్రియముకొఱకొ ! పేర్మికొఱకొ !! 3౧౬

క. త్రైలోక్యాధీశ్వరు ని
ల్లాలై బృందమ్మ ధర్మఁ డాత్మజుఁ డగుటన్
త్రైలోక్యముఁ బాలింపఁగ
వాలాయము వర్ధిలంగ వరము లొసంగెన్. 3౧౭

ఆ. ఆగమజ్ఞుఁ డైనయజ్ఞాసనుఁడు సల
క్షణము గాఁగ వేదసమ్మతముగఁ
బరమవైభవమునఁ బరిణయమంగళ
కృత్యములను నిర్వహింపఁ జేసె. 3౧౮

బృందావనము.

క. బృందాకృష్ణులు శోభన
మందిరమును జేరువేళ మగువలు పరమా
నందమున నాఁగి పీనుల
విందుగఁ బేరులను జెప్పి వెడలుఁ డనంగన్. ౩౨౯

క. శతకోటిమదనసుందరుఁ
డతివలు పరిహాసలీల నడుగ నడుగఁగా
స్మితవదనుఁ డగుచు బృందా
సతి యని వచియించె నెమటిసకియలు నవ్వన్. ౩౩౦

ఆ. చిన్నతనము మొదలు కన్నెతనముదాఁక
వేయుగతులఁ బలుకువిభునిపేరు
చెలువ లొక్కసారి చెప్పవే యన బృంద
చెప్పెఁ దొట్రునుడుల సిగ్గుపడుచు. ౩౩౧

క. జిలిబిలిపలుకుల నీగతిఁ
జెలువ మగనిపేరు చెప్పఁ జెలువలు వేడ్కన్
గిలకిల నవ్విరి కృష్ణుం
డెలన వ్వొలయంగ బృంద నీక్షించెఁ దమిన్. ౩౩౨

మ. సురమానిస్తుతికీర్తనంబులో, శుభ
శ్లోకంబులో, సన్మనో
హరసామోక్తులో, దివ్యగీతములో, వి
శ్వామోదనాదంబులో
మురళీమోహనభవ్యగానములో యే
మో యేమిగాఁ దోఁచెనో
హరి కెంతో ప్రియమయ్యె బృంద తనపే
రర్థోక్తులం బల్కఁగనన్. 333.

క. ఇవ్విధి జరపిరి చెలువలు
బువ్వపుబంతులును బెండ్లిప్రొద్దులపాటల్
పువ్వులబంతులయాటలు
నవ్వుల వేడుకలుఁ బెండ్లినాలుగునాళ్లున్. 334.

గీ. తల్లి శుభవల్లి తండ్రి కేదారవిభుఁడు
కుందనపుఁబల్లెరమ్మున గుమ్మపాలఁ
జిన్నిబృందమ్మ కెంగేలు చేర్చి యెత్తి
హరికరాబ్జంబునం దుంచి యప్పగించి. 335.

:బృందావనము.

సీ. శ్రీపాదపద్మముల్ చింతించినది గాని
సేవించి యెఱుఁగ దీచిన్నికందు
వరనామమంత్రముల్ వల్లించినది గాని
పలికించి యెఱుఁగ దీయలరుపాప
అమృతాన్నపానంబు లర్పించినది గాని
యందించి యెఱుఁగ దీయాఁడుపడుచు
శ్రీమనోహరమూర్తిఁ బ్రేమించినది గాని
మన్నించి యెఱుఁగ దీకన్నతల్లి

నీవె లోకంబుగా భక్తిభావలీల
నలరి మెలఁగినయదిగాని యన్యమెఱుఁగ
దెట్టిఁగి మాబిడ్డ నేరీతి నేలుకొనెదొ
సత్కృపాధామ దేవతాసార్వభౌమ. 336

ఆ. అనుచు జాలి గదుర నాదిగర్భేశ్వరి
యైనబృందఁ జూపి యధికభక్తిఁ
బ్రార్థనంబు సేయుప్రభుదంపతుల జగ
త్ప్రభుఁ డనుగ్రహించి పలుకుటయును.

చ. అరదములున్ గజంబులు హ
యంబులు గోవులు దాసదాసికల్
పురములు హేమరత్నమయ
భూషలు భర్మదుకూలముల్ మణుల్
వరశయనాసనాద్యఖిల
వస్తులు బృందకు సర్వధారుణీ
శ్వరుఁ డరణంబుగా నొసఁగె
శారద మాధవినిన్ బ్రియంబుగన్. 336

క. సురవరులకు దిక్పతులకు
వరమునులకు శంకరునకు వనజభవునకున్
దరుణులకు నెలమి భూమీ
శ్వరమణి గావించె నుచితసత్కారంబుల్. 337

సీ. పరమభాగవతశేఖరుఁ డౌటనే కదా
బృంద కేదారునిబిడ్డ యయ్యె
భక్తివిశ్వాససంపన్న యౌటనె కదా
శ్రీనివాసుఁడు బృంద చేట్టఁబట్టె

సాధుసద్భక్తవత్సలుఁ డౌటనే కదా
　　　　సురగణం బతనితోఁ దరలి వచ్చె
బహుజన్మకృతపుణ్యఫలసిద్ధినే కదా
　　　　మనకు నీదివ్యదర్శనము దొరకె
అనుచుఁ బరిణయోత్సవములఁ దనిసి తనిసి
తాము ధన్యాత్ము లైనట్లు తలఁచి తలఁచి
బంధుగురుమిత్రసామంతపరిజనములు
పౌరజనములు నానందభరితు లైరి. ౩౮౦.

క. తనిసిరి దివ్యోత్సవములఁ
దనిసిరి మృష్టాన్నపానదానాదులచేఁ
దనిసిరి సన్మానంబులఁ
దనియనివా రొకరు లేరు తలఁపున నైనన్. ౩౮౧.

సీ. భవనంబు సర్వసౌభాగ్యవంతమె కాక
　　　　సర్వసుపర్వసంస్థాన మయ్యె
వంశంబు గుణగౌరవప్రశస్తమె కాక
　　　　దివ్యసంతానసంసేవ్య మయ్యె

ప్రాభవం బఖిలభూభారధుర్యమె కాక
త్రైలోక్యసన్నుతోదార మయ్యె
సద్ధర్మ మఖిలసజ్జనసమ్మతమె కాక
పరమేశబాంధవప్రథిత మయ్యె
సర్వమాన్య బృందాకన్యజనకుఁడైన
భక్తవరుఁడైన సత్త్వస్వభావుఁడైన
పుణ్యమయుఁడైన కేదారభూమివిభుని
కఖిలలోకేశ్వరుం డల్లుఁ డైనయంత. 3౮౨

క. ఈవిధిని బృంద త్రైలో
క్యావను శ్రీకృష్ణుఁ బెండ్లి యాడినవని బృం
దావన మని పేరొందెను
రావుకులపయోధిచంద్ర! రామనరేంద్రా! 3౮3

క. రసికులరసనలకు సుధా
రసమై శ్రుతులకు మనోహరరసాయనమై
వసుమతి నీసత్కృతి పెం
పెసఁగుతఁ గృతినాయకున కభీష్టద మగుచున్. 3౮౪

బృందావనము.

మంగళమహాశ్రీ

శ్రీవిభుఁడు దేవమునిసేవితపదాంబుజుఁడు
శిష్టపరిపాలకుఁడు త్రైలో
క్యావనుఁడు పావనుఁ డనంతుఁడు కృపానిధి ని
రంతరముఁ గూరుచునుగాతన్
రావుకులదీపునకు రాజనిభ తేజునకు
రామనరపాలమణికిన్ సం
భావితయశంబు మహిమంబును జిరాయువును
మంగళము మంగళమహాశ్రీన్. ౩౮౫

ఉ. వేంకటపార్వతీశ్వరక
విద్వయనిర్మలవాఙ్మనఃక్రియా
సంకలనంబునం బొడమి,
సమ్మతమై ఫలపుష్పశాఖికా
సంకులసత్కవిప్రకర
సాధునుతం బయి రామరాణ్మహీం
ద్రాంకితమైన యీ కృతిసు
రాగమ మర్థులఁ దన్పుఁ గావుతన్.

౧౭౬.

రాబోవు నవల,

కల్యాణి.

నవరసభరితము—నవభావబంధురము.

నవ్యకథావిలసితము.

శ్రీ వేంకటపార్వతీశ్వరకవిప్రణీతము.

సాధుసద్భక్తవత్సలుఁ డౌటనే కదా
  సురగణం బతనితోఁ దరలి వచ్చె
బహుజన్మకృతపుణ్యఫలసిద్ధినే కదా
  మనకు నీదివ్యదర్శనము దొరకె
అనుచుఁ బరిణయోత్సవములఁ దనిసి తనిసి
తాము ధన్యాత్ము లైనట్లు తలఁచి తలఁచి
బంధుగురుమిత్రసామంతపరిజనములు
పౌరజనములు నానందభరితు లైరి. ౩౮౭

క. తనిసిరి దివ్యోత్సవములఁ
దనిసిరి మృష్టాన్నపానదానాదులచేఁ
దనిసిరి సన్మానంబులఁ
దనియనివా రొకరు లేరు తలఁపున నైనన్. ౩౮౧

సీ. భవనంబు సర్వసౌభాగ్యవంతమె కాక
  సర్వసుపర్వసంస్థాన మయ్యె
వంశంబు గుణగౌరవప్రశస్తమె కాక
  దివ్యసంతానసంసేవ్య మయ్యె

ప్రాభవం బఖిలభూభారధుర్యమె కాక
త్రైలోక్యసన్నుతోదార మయ్యె
సద్ధర్మ మఖిలసజ్జనసమ్మతమె కాక
పరమేశబాంధవప్రథిత మయ్యె
సర్వమాన్య బృందాకన్యజనకుఁడైన
భక్తవరుఁడైన సత్త్వస్వభావుఁడైన
పుణ్యమయుఁడైన కేదారభూమివిభుని
కఖిలలోకేశ్వరుం డల్లుఁ డైనయంత. ౩౪౨

క. ఈవిధిని బృంద త్రైలో
క్యావను శ్రీకృష్ణుఁ బెండ్లి యాడినవని బృం
దావన మని పేరొందెను
రావుకులపయోధిచంద్ర! రామనరేంద్రా! ౩౪౩

క. రసికులరసనలకు సుధా
రసమై శ్రుతులకు మనోహరరసాయనమై
వసుమతి నీసత్కృతి పెం
పెసఁగుతఁ గృతినాయకున కభీష్టద మగుచుఁ. ౩౪౪

మంగళమహాశ్రీ

శ్రీవిభుఁడు దేవమునిసేవితపదాంబుజుఁడు
శిష్టపరిపాలకుఁడు త్రైలో
క్యావనుఁడు పావనుఁ డనంతుఁడు కృపానిధి ని
రంతరముఁ గూరుచునుగాతన్
రావుకులదీపునకు రాజనిభతేజునకు
రామనరపాలమణికిన్ సం
భావితయశంబు మహిమంబును జిరాయువును
మంగళము మంగళమహాశ్రీన్. ३८७

ఉ. వేంకటపార్వతీశ్వరక
విద్వయనిర్మలవాఙ్మనఃక్రియా
సంకలనంబునం బొడమి,
సమ్మతమై ఫలపుష్పశాఖికా
సంకులసత్కవిప్రకర
సాధునుతం బయి రామరాణ్మహీం
ద్రాంకితమైన యీ కృతిసు
రాగమ మర్థులఁ దన్పుఁ గావుతన్.

రాబోవు నవల,

కళ్యాణి.

నవరసభరితము—నవభావబంధురము.

నవ్యకథావిలసితము.

శ్రీవేంకటపార్వతీశ్వరకవిప్రణీతము.